

ул. "Лондонска" бр.19, Т.Ц."Олимпики", лок.34, Карпош-Скопје

тел.:02/620 0995

моби.тел.:078 212 729, 078 724 716

e-mail: nimaerurban@gmail.com

"НИМАЕР Урбан Дизајн" дооел Скопје
БР.02-15/26
јуни, 2026 год.
Скопје

ПРОЕКТНА ПРОГРАМА

За изработка на

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ
НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ИЗГРАДБА НА ЛОКАЛЕН ПАТ
с.СОПОТНИЦА - МАНАСТИР „СВ.АТАНАСИЈ,,
ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР

јуни, 2026 година
Скопје

Инвеститор: Општина Демир Хисар

Предмет: **Проектна Програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар**

Извршител: “НИМАЕР Урбан Дизајн” дооел Скопје

Адреса: ул.”Лондонска”бр.19, ТЦ Олимпико лок.34 - Скопје

Телефон: +38978212727

Е - mail: nimaerurban@gmail.com

Работен тим: Васе Никоска, д-р
Марија Радевска Бероска, м-р
Лилјана Радевска, д-р

Фаза: Проектна програма

Технички број: 03-15-1/26

Датум на изработка: Јуни, 2026

РАБОТЕН ТИМ:

ПЛАНЕР:

1. Васе Никоска, д-р

СОРАБОТНИЦИ:

2. Марија Радевска Бероска, м-р
3. Лилјана Радевска, д-р

УПРАВИТЕЛ:
Марија Радевска Бероска, м-р

СОДРЖИНА:

1. Општ дел

- 1.1. Насловна страна
- 1.2. Регистрација од Централен Регистар на РМ
- 1.3. Лиценца на правното лице
- 1.4. Решение за назначување на планери
- 1.5. Овластувања на носителите на проектната документација

2. Текстуален и Графички дел

- 2.1. Вовед
- 2.2. Местоположба на проектниот опфат во однос на општина Демир Хисар
- 2.3. Микролокација -сателитска снимка
- 2.4. Ажурирана подлога М=1:1000

ОПШТ ДЕЛ

Трговски регистар и регистар на други правни лица

www.crm.com.mk

Број: 0805-50/150020260041759

Датум и време: 4.2.2026 г. 13:07

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна Македонија
Датум и час на потпишување: 04.02.2026 во 13:07
Издавач на сертификатот: KIBS Trust Issuing Qseal CA G2
Сертификатот е валиден до: 06.11.2028
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	7918437
Целосен назив:	Друштво за градежништво трговија и услуги НИМАЕР УРБАН ДИЗАЈН ДООЕЛ Скопје
Кратко име:	НИМАЕР УРБАН ДИЗАЈН ДООЕЛ Скопје
Седиште:	МИТРОПОЛИТ ТЕОДОСИ ГОЛОГАНОВ бр.92/1-2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДООЕЛ
Датум на основање:	22.1.2026 г.
Времетраење:	Неограничено
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4057026579020
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.4 - друштво со ограничена одговорност основано од едно лице
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	310.000,00
Непаричен влог MKD:	0,00
Уплатен дел MKD:	310.000,00
Вкупно основна главнина MKD:	310.000,00

Број: 0805-50/150020260041759

Страна 1 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:

<https://www.crm.com.mk/ids/validateDocument/AB95AA308693961581567F35662748D4743FD816E337FD56D50E4B9363867FC8>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски времевен хит. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

СОПСТВЕНИЦИ	
Име и презиме/Назив:	МАРИЈА РАДЕВСКА БЕРСКА
Адреса:	МИТРОПОЛИТ ТЕОДОСИ ГОЛОГАНОВ бр.92/1-2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	310.000,00
Непаричен влог MKD:	0,00
Уплатен дел MKD:	310.000,00
Вкупен влог MKD:	310.000,00
E-mail:	nimaerurban@gmail.com

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.110 - Архитектонски дејности
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
Име и презиме:	МАРИЈА РАДЕВСКА БЕРСКА
Адреса:	МИТРОПОЛИТ ТЕОДОСИ ГОЛОГАНОВ бр.92/1-2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Овластувања:	Управител-ССС
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител
E-mail:	nimaerurban@gmail.com

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	nimaerurban@gmail.com

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Број: 0805-50/150020260041759

Страна 2 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/AB95AA3D8693951561667F35662748D4743FD816E337FD56D5D6489363867FC8>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временови миг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0805-50/150020260041759

Страна 3 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<http://www.ctm.com.mk/ds/validateDocument/AB95AA9D8693951561667F35662748D4743F0816E337FD56D506489363867FC8>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 68 став (2) од Законот за урбанистичко планирање,
Министерството за транспорт издава

ЛИЦЕНЦА

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
на

Друштво за градежништво трговија и услуги
НИМАЕР УРБАН ДИЗАЈН ДООЕЛ Скопје

МИТРОПОЛИТ ТЕОДОСИЈ ГОЛОГАНОВ бр.92/1-2 СКОПЈЕ-КАРПОШ, КАРПОШ

ЕМБС: 7918437

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО
ПРАВО ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
И УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТИ

Лиценцата се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека правното лице
ги исполнува условите за издавање на лиценцата пропишани со овој закон.

Број: 0139

27.02.2026 година

(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР ЗА ТРАНСПОРТ

Александар Николоски

ул. "Лондонска" бр.19, Т.Ц."Олимпино", лок.34, Карпош-Скопје

тел.:02/620 0995

моби.тел.:078 212 729, 078 724 716

e-mail: nimaerurban@gmail.com

Врз основа на Законот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на РМ" бр. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), Правилникот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на РСМ" бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26), како и со другата релевантна законска и подзаконска регулатива, а во врска со изработка на Проектна програма за Урбанистички Проект, "НИМАЕР Урбан Дизајн" додел Скопје, го издава следното:

РЕШЕНИЕ ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ПЛАНЕРИ

За изработка на Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар, со технички број 02-15/26, како извршители се назначуваат:

ПЛАНЕРИ:

- Васе Никоска, дипломиран инженер архитект

СОРАБОТНИЦИ

- Марија Радевска Бероска, магистер инженер архитект

- Лилјана Радевска, дипломиран инженер архитект

Планерите се должни Урбанистичкиот Проект да го изработат согласно Законот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на РМ" бр. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), Правилникот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на РМ" бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26), Законот за урбано зеленило („Сл.весник на РМ" бр.11/18), како и со другата релевантна законска и подзаконска регулатива.

УПРАВИТЕЛ:
Марија Радевска Бероска, миа

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

ВАСЕ НИКОСКА

дипломиран инженер архитект (NQF VII/1)

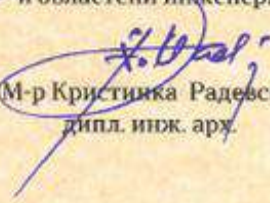
Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: 0.0176

Издадено на: 16.01.2023 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

М-р Кристијанка Радевски
дипл. инж. арх.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

МАРИЈА РАДЕВСКА БЕРОСКА

Магистер инженер архитект (304 ЕКТС)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој Закон и во Статутот на Комората

Број: **0.0628**

Издадено на: 21.02.2024 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

М-р Кристијанка Чулак
дипл. инж. арх.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

ЛИЛЈАНА РАДЕВСКА

дипломиран инженер архитект (NQF VII-1)

Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: **0.0105**

Издадено на: 14.08.2020 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

Документација

- Геодетски Елаборат
- Полномошно

2. Текстуален и Графички дел

Проектна програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар

2.1. ВОВЕД

Согласно член 58, став 6, како и член 62, став 3 од Законот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РСМ,, број 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), пред изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план се изработува проектна програма.

Во согласност со наведените одредби, како и во согласност со чл.58 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ,, број 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26), Урбанистичкиот проект се изработува за поединечни градби, комплекси на градби и инфраструктурни градби, од државно и локално значење вон населените места и вон опфат на урбанистичките планови, и тоа на земјоделско, шумско и друго земјиште, крајбрежни појаси и други простори за коишто не постојат услови и/или економска оправданост за донесување на урбанистички план, согласно Законот за урбанистичко планирање и истиот може да се изработува доколку постои соодветен или некатегоризиран сообраќаен пристап, а доколку соодветен сообраќаен пристап не постои, со истиот урбанистички проект потребно е да се уреди истиот, како и друга потребна инфраструктура. Предметниот УП се изработува и врз основа на чл.51 ст.6 и ст.7 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ,, број 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26), бидејќи проектниот опфат навлегува со дел во планскиот опфат на Општиот акт за с. Сопотница.

Проектна програма за изработка на **Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар, треба да овозможи изработка на урбанистички проект со кој ќе се уреди** намената и начинот на користење на земјиштето, условите за градење и идејните проекти на градбите во рамките на дефинираниот проектен опфат.

ПОДРАЧЈЕ НА ПРОЕКТНИОТ ОПФАТ

Проектниот опфат кој е предмет на изработка на Урбанистичкиот проект се наоѓа на територијата на Општина Демир Хисар, истиот се наоѓа со поголемиот дел вон опфат на урбанистички план, а мал дел влегува во планскиот опфат на Општиот акт за с.Сопотница во КО Сопотница.

Проектниот опфат на новопланираниот Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар, ќе се движи по траса, започнувајќи од дел од КП 1130 КО Сопотница, потоа се движи по делови од: КП 1140, КП 1141, КП 1150, КП 1151, КП 1158, КП 1162, КП 118, КП 157/1, КП 157/4, КП 204, КП 205, КП 206, КП 233, КП 235, КП 236, КП 238, КП 241, КП 242, КП 247, КП 248, КП 257, КП 259, КП 260, КП 261, КП 297, КП 300, КП 302, КП 321, КП 322, КП 323, КП 325, КП 328, КП

329, КП 330, КП 334, КП 335, КП 336, КП 338, КП 339, КП 342, КП 343, КП 344, КП 345, КП 346, КП 347, КП 348, КП 349, КП 350, КП 3979, КП 3998 и КП 3999, сите во КО Сопотница.

Изградбата на локалниот пат ќе биде по трасата на дел од постојниот земјен пат со основна делница, и по делови од наведените катастарски парцели, како би се достигнала планираната ширина согласно стандардите за овој вид на градба, а ќе се движи само низ КО Сопотница Општина Демир Хисар.

Почетната точка на истиот, ќе биде внатре во границата со планскиот опфат на с.Сопотница, согласно Општиот акт за с.Сопотница, донесен со Одлука бр: 17-788/6 од 31.08.2015г. од страна на Општина Демир Хисар, (прилог Извод од План бр.11-сл. Од 16.12.2025г.-издаден од Општина Демир Хисар), а крајната точка на истиот се планира на дел од КП 349 КО Сопотница, на која се наоѓа Манастир,, Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар.

Вкупната површина на проектниот опфат, за која се бараат услови за планирање е 8727,86м² и должина на траса од 1825,5м., односно широчината на проектниот опфат се планира со променлив профил, приближно 3,0-3,5м.

Трасата на опфатот за новопланираниот Локален пат „с.Сопотница-Манастир,, Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар е дефинирана со следните координати:

координати на прекршни точки		
	X	Y
T1	7512774.40	4574509.13
T2	7512772.12	4574505.87
T3	7512663.36	4574521.96
T4	7512660.36	4574519.31
T5	7512649.71	4574530.12
T6	7513220.76	4573105.60
T7	7513225.51	4573105.98

СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ ВО ПОДРАЧЈЕТО НА ПЛАНСКИОТ/ПРОЕКТНИОТ ОПФАТ

Со овој вид на документација, Урбанистички проект, односно, планско проектна документација, согласно важечкиот закон, се разработува земјиште вон населеното место и вон опфат на урбанистички план, за кој не постојат услови или економска оправданост за донесување на урбанистички план, а согласно чл.51 ст.6 и ст.7 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ,, број 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26), бидејќи проектниот опфат навлегува со дел во планскиот опфат на Општиот акт за с. Сопотница, во случаите кога предметот на разработка на урбанистичкиот проект содржи елементи од различните урбанистички проекти, соодветен начин за одредување на видот на урбанистичкиот проект е применување на различните елементи од различните урбанистички проекти, при што во тој случај урбанистичкиот проект се изработува како еден и како таков се потврдува во една постапка.

Потребата за развој и можностите за развој во овој опфат, со планирањето и реализацијата на Локалниот пат, се на високо ниво на потребите на Инвеститорот-Општина Демир Хисар, поради поврзување на с.Сопотница, со Манастирот „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар.

Причини за отпочнување на овој проект е поврзување на с.Сопотница, со Манастирот „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар.

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ КОИ СЕ ПРЕДМЕТ НА ПЛАНИРАЊЕТО

Урбанистичкото планирање функционира за остварување на целите чие остварување се обврска на сите учесници во процесот на изработувањето, донесувањето и спроведувањето на урбанистичките проекти.

Целите на урбанистичкото планирање се остваруваат со применувањето на начелата на урбанистичкото планирање и уредувањето на просторот во процесот на изработување, донесување и спроведување на урбанистичките проекти.

Со истиот, како развоен документ, се има крајна цел преку:

- рационално користење на земјиштето,
- почитување на пејсажните вредности
- почитување на културното и градителското наследство,
- подигнување на хуманоста на просторот и непречено движење
- вградување на заштитни мерки,
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето,
- предвидување мерки за заштита и многу други цели,

-да ги утврди параметрите кои се потребни за издавање на одобрение за градење, при реализација на **Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат „с.Сопотница-Манастир,, Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар.**

Планските решенија треба да бидат засновани на сознанијата и заклучоците изведени од анализата на постојната состојба, како и на податоците добиени од правните субјекти од областа на комуналната инфраструктура, културното наследство, заштитата и спасувањето и сл.

Посебната цел со изработката на овој **Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар**, е да се изврши плански, програмско и нормативно разработување на просторот, заради поврзување на с.Сопотница, со Манастирот „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар.

Проектната програма треба да овозможи изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар, и истиот треба да биде изработен во согласност со Законот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РСМ,, број 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25, 101/25 и 127/25), и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ,, број 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26).

НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ

Урбанистичкиот проект ќе се финансира со сретства исклучиво од Инвеститорот како и комплетната документација која е потребна до одобрување на истиот (Геодетски елаборат за ажурирана состојба, Услови за планирање, Согласности и мислења од надлежни институции согласно чл.47 од законот, Ревизија на Урбанистичкиот проект, и друга потребна документација која е потребна согласно други закони поврзани со материјалниот), а се во склад со чл.61 и чл.68 од Законот за урбанистичко планирање („Сл.весник на РСМ,, број 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25, 101/25 и 127/25), односно истиот ќе го изработува лиценцирано правно лице.

ПРОЕКТНИ БАРАЊА ЗА ГРАДБИТЕ ВО РАМКИ НА ПРОЕКТНИОТ ОПФАТ (СИСТЕМ НА КЛАСИ НА НАМЕНИ)

Со Проектната програма за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат „с.Сопотница-Манастир,, Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар, се предвидуваат следните наменски употреби на земјиштето, односно, барањата на градбите во опфатот ќе бидат со:

-Група на класи на намени: Е-Инфраструктури

-Класа на намена: Е1 – Сообраќајни инфраструктури

Е1.1 – Јавни патишта со пратечки градби и инсталации

Е1.1 – Локални патишта

Учеството на комплементарните, компатибилните и алтернативни намени во однос на основната класа на намена, доколку има потреба, ќе биде во

согласност со чл. 80, 81, 82 од Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ,, 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 143/25, 241/25, 30/26 и 87/26).

ПРОЕКТНИ БАРАЊА ЗА ИНФРАСТРУКТУРА

За предвидената класа на намена Е1.1 Локален пат „с.Сопотница-Манастир,, Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар, не е потребно планирање на друг вид на инфраструктура.

Од претходно изнесените планско проектни барања на инвеститорот и расположливите просторни и технички предуслови на локалитетот за понатамошно негово реализирање со намена: **Е1.1 – Локални патишта - Локален пат „с.Сопотница-Манастир „Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар**, треба да се дополни севкупната рамковна проекција од Просторниот план на РСМакедонија.

МЕТОДОЛОГИЈА

УРБАНИСТИЧКИОТ проект вон опфат на урбанистички план за изградба на Локален пат „с.Сопотница-Манастир,, Св.Атанасиј,, Општина Демир Хисар ЌЕ СЕ ИЗРАБОТИ ВРЗ ОСНОВА НА МЕТОДОЛОГИЈАТА, која произлегува од ГОРЕИМЕНУВАНАТА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ВО ТОЧКА 2.1. и други важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот.

При изработката ќе се почитуваат сите други законски и подзаконски акти од различни области, кои влијаат на планирањето. Планско проектната документација да се изработи врз основа на Ажурирана Геодетска подлога, каде ќе се евидентираат сите постојни надземни и подземни градби во рамките на проектниот опфат и пошироко, во документационата основа на планот.

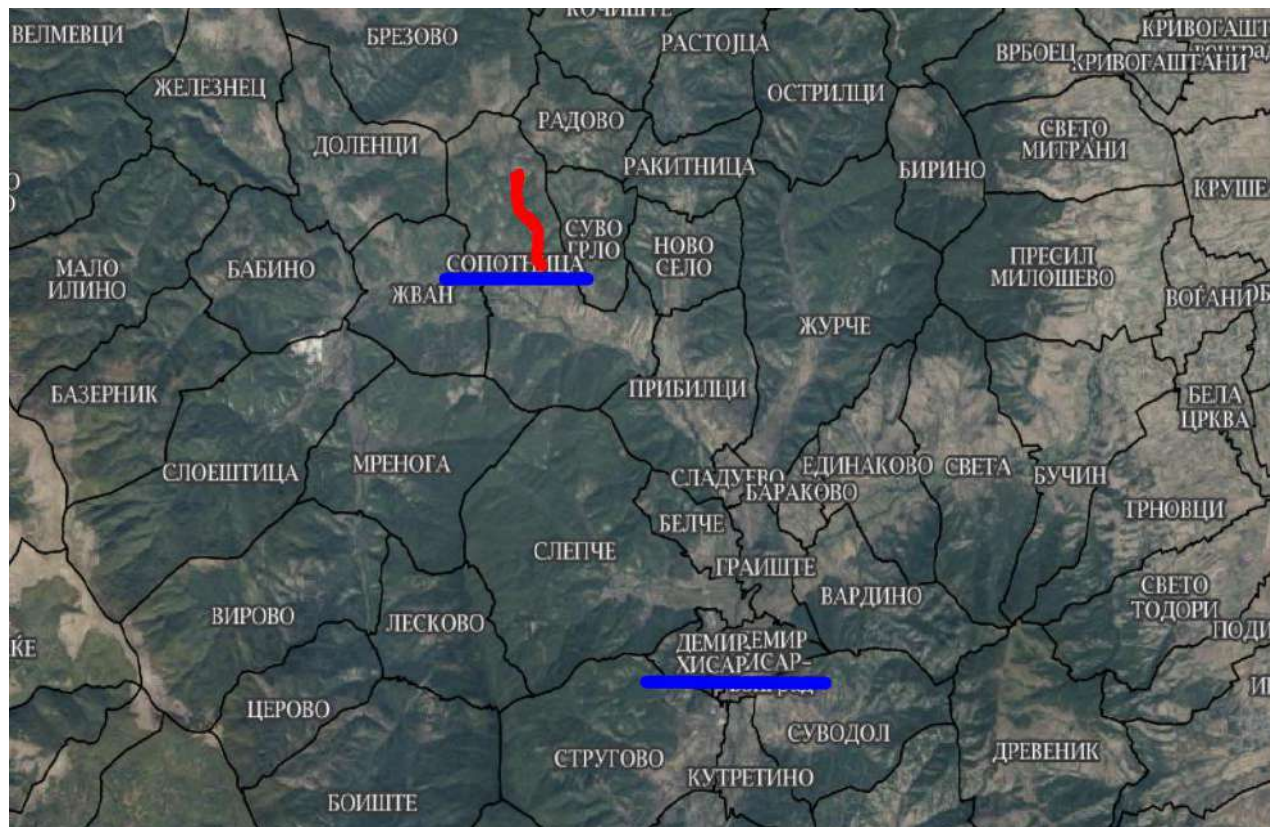
Составиле:

Васе Никоска, диа
Марија Радевска Бероска, миа
Лилјана Радевска, диа

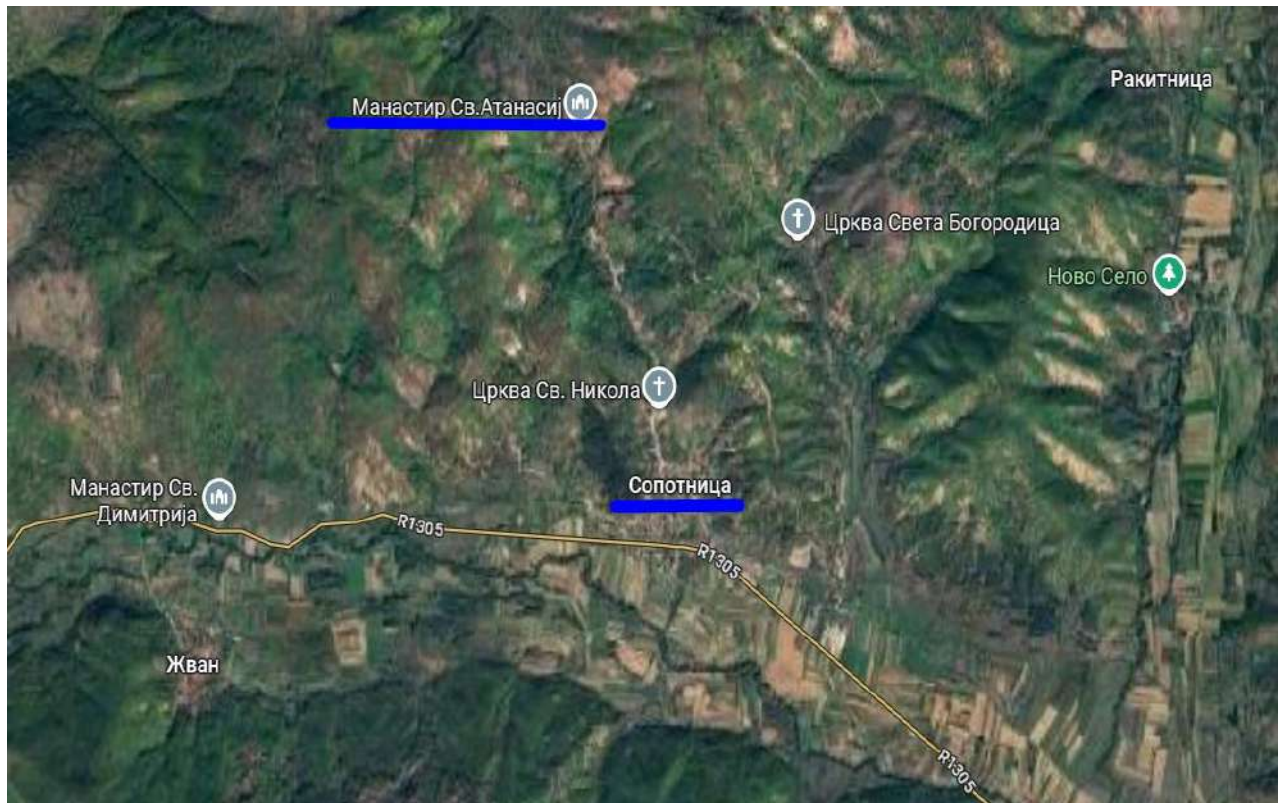
Скопје, Јуни, 2026 година

Нарачател:
Општина Демир Хисар

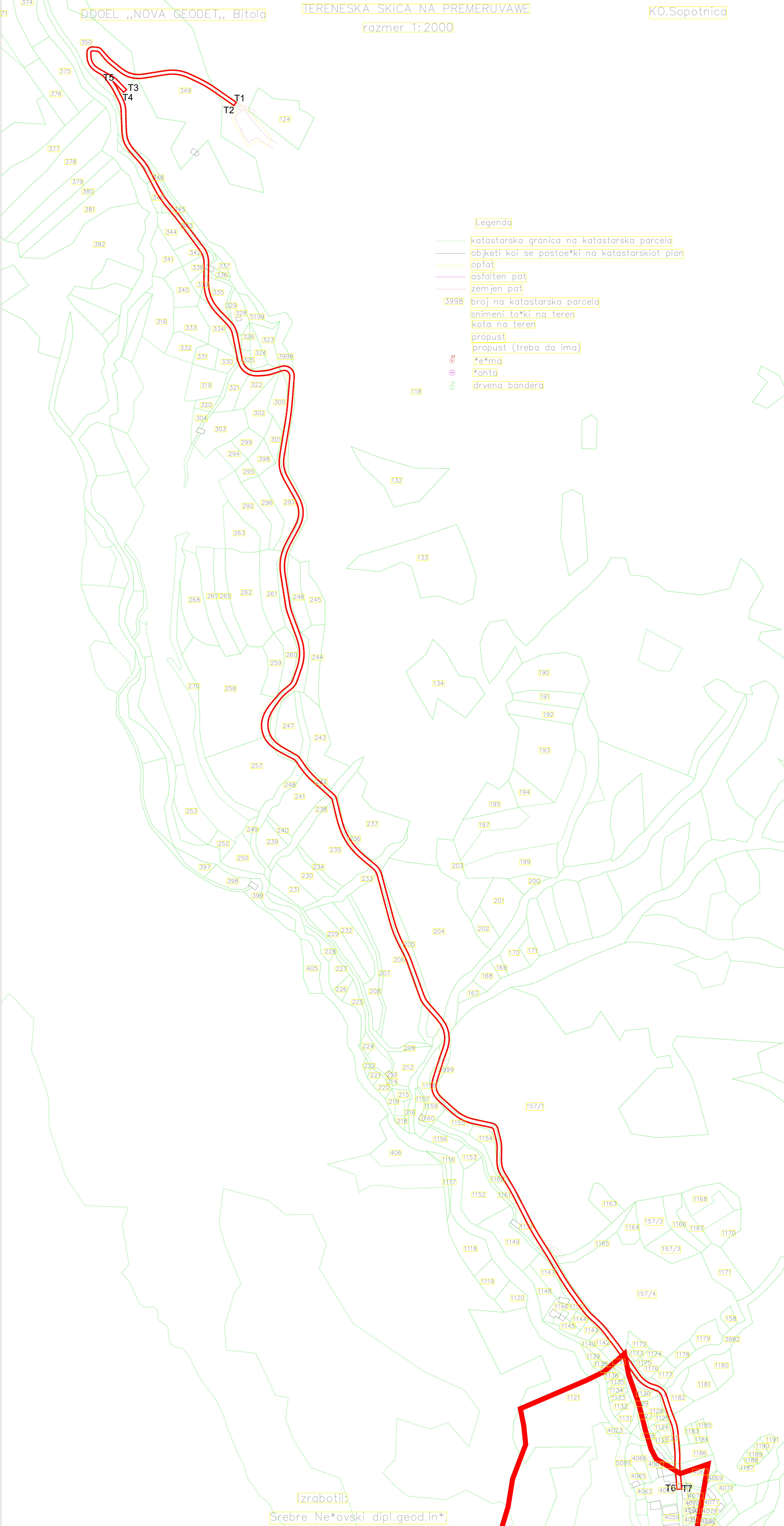
2.2. Местоположба на проектниот опфат во однос на општина Демир Хисар

2.3. Микролокација -сателитска снимка

2.4 Ажурирана подлога М=1:1000

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Општина Демир Хисар
Одделение за урбанизам, заштита на
животната средина и комунални дејност

ИЗВОД ОД ПЛАН: Број: 11-сл. од 16-12-2025 год.
Општ акт за село Сопотница
Одлука бр: 17-788/6 од 31.08.2015 год.

Намена на градба: Е1 комунална инфраструктура-сообраќајна инфраструктура
КО Сопотница, дел од КП бр. 5102 и дел од КП бр.3999

ИЗВОД за дел од КП бр. 5102 и дел од КП бр.3999 за КО Сопотница

1. ГРАФИЧКИ ДЕЛ:
2. ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ:
3. ПОДАТОЦИ ЗА ПОСТОЈНА ИНФРАСТРУКТУРА И ПРИКЛУЧОЦИ

Изготвил:

Клара Тодоровска, диа

Klara

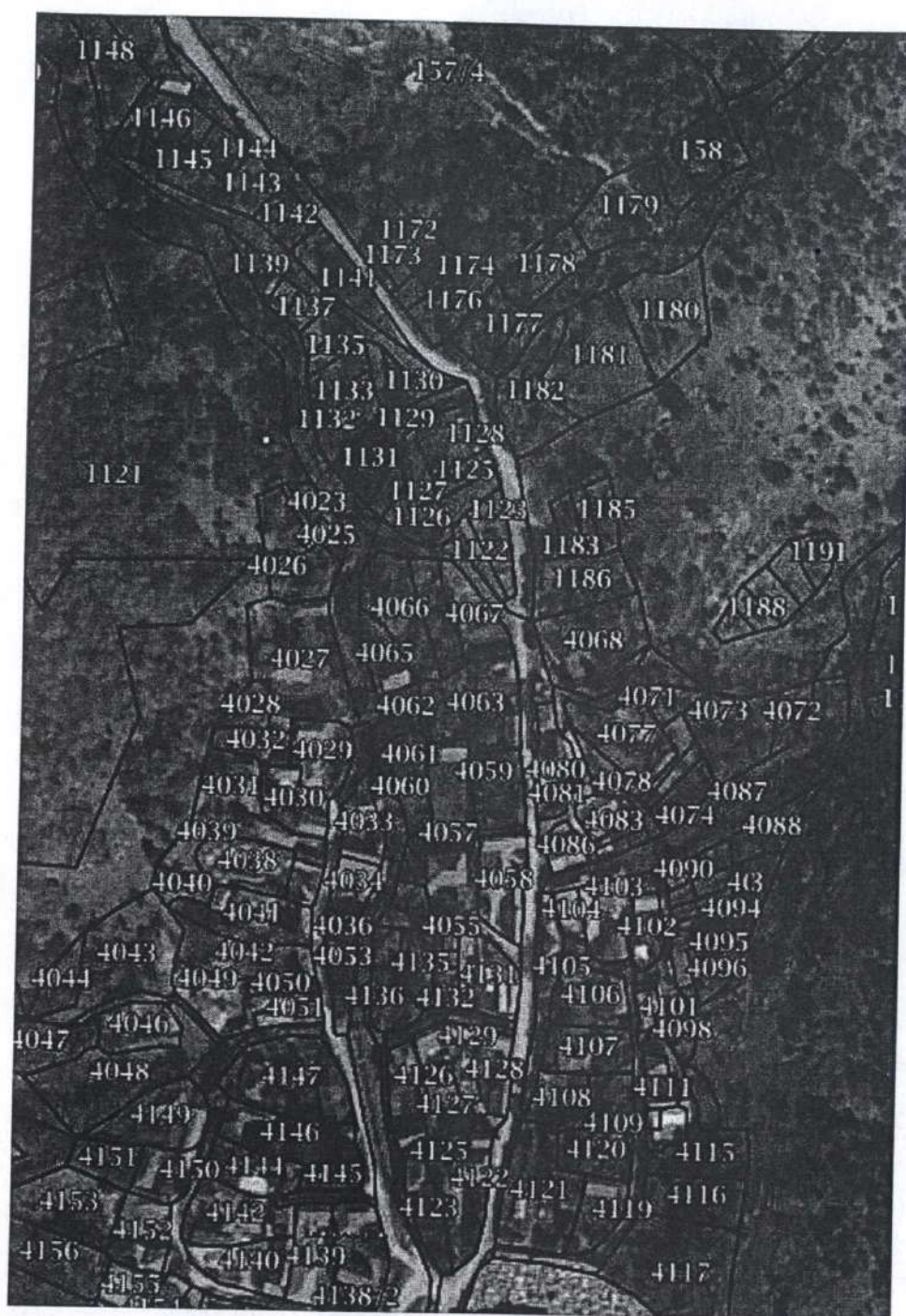
Todorovska

Digitally signed by
Klara Todorovska
Date: 2025.12.16
12:40:49 +01'00'

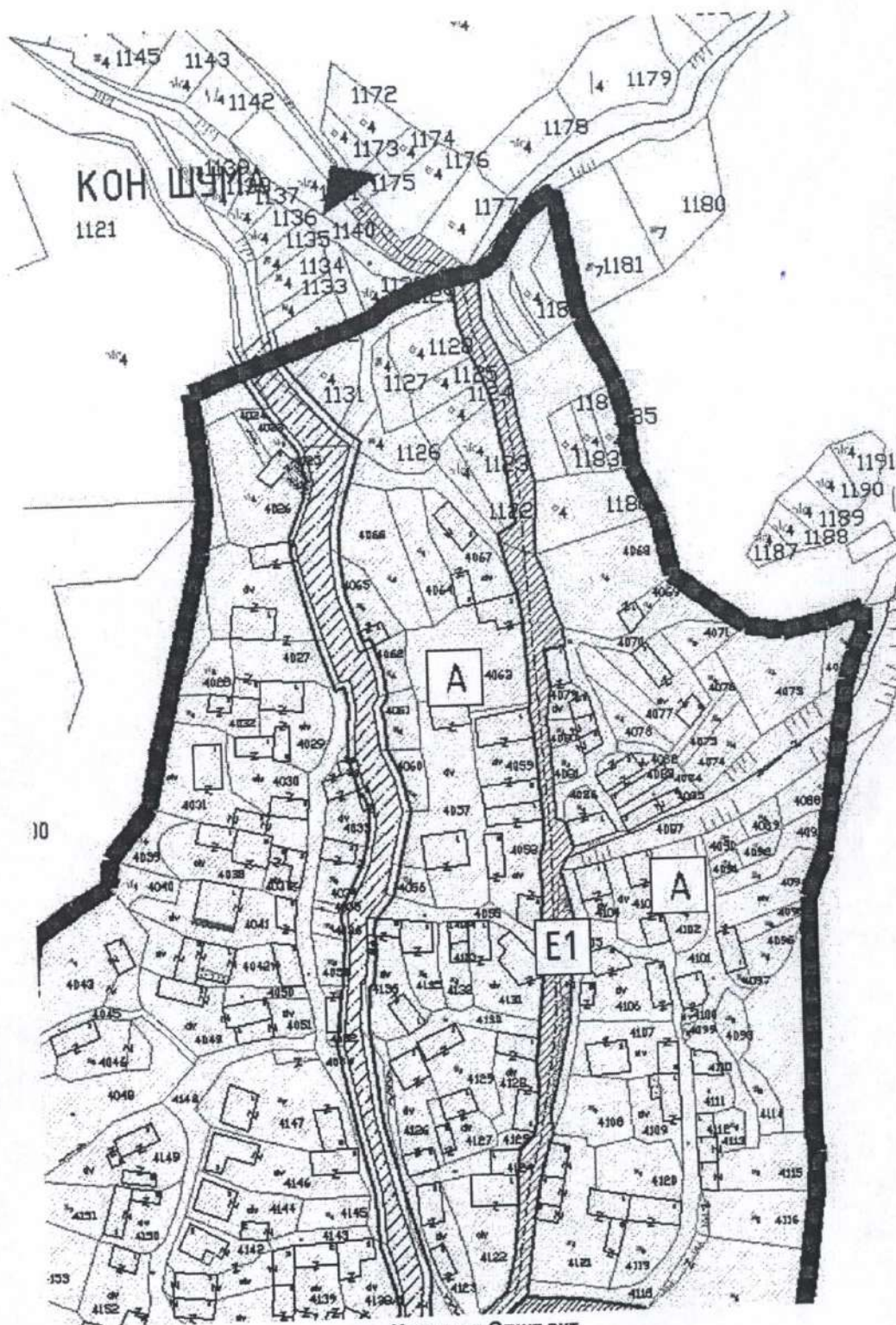
Општина Демир Хисар

Градоначалник
Никола Најдовски

Теренска скица

Извод од Општ акт

2. ИСТОРИЈАТ НА ПЛАНИРАЊЕТО И УРЕДУВАЊЕТО НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОПФАТОТ НА СЕЛОТО

Подрачјето на опфатот на Општ акт за село Сопотница бил предмет на разработка на следната документација:

- ГУП за населбата Сопотница донесен со Одлука бр.07-39/1 од 07.07.1998

3. ОПИС НА НАМЕНИ СПОРЕД ДЕФИНИРАНИ НАМЕНСКИ ЗОНИ

Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14), со оваа документација се планираат следните наменски зони:

А - Домување, односно класите на намени:

- А0 - домување во станбени куќи со посебен режим;
- А1 - домување во станбени куќи и домување во станбени куќи во селско-стопански двор;
- А3 - групно домување.

Б - Комерцијални и деловни намени, односно класите на намени:

- Б1 - мали комерцијални и деловни намени;
- Б3 - големи угостителски единици;
- Б5 - хотели.

В - Јавни институции, односно класите на намени:

- В1 - образование и наука (училиште за основно образование);
- В2 - здравство и социјална заштита (детска градинка);
- В3 - култура;
- В4 - државни институции;
- В5 - верски институции.

Г - производство, дистрибуција и сервиси, односно класите на намени:

- Г2 - лесна и незагадувачка индустрија;
- Г3 - сервиси;
- Г4 - стоваришта.

Д - Зеленило и рекреација, односно класите на намени:

- Д1 - парковско зеленило;
- Д2 - заштитно зеленило;
- Д3 - спорт и рекреација.

Е - Инфраструктура, односно класите на намени:

- Е1 - комунална инфраструктура - сообраќајна инфраструктура;
- Е2 - комунална супраструктура - железничка станица;
- Е2 - комунална супраструктура - трафостаница
- Е2 - комунална супраструктура - градби за производство на енергија (фотоволтаична централа)

4. ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА, РАЗВОЈ И КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕТО И ГРАДБИТЕ

4.1. Општите услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите се применуваат за сите катастарските парцели во рамки на опфатот во чии граници се дефинирани наменски зони за домување, комерцијални и деловни намени, јавни институции, производство, дистрибуција и сервиси, зеленило и рекреација и инфраструктура.

4.2. Во зоната предвидена за домување, во катастарските парцели до кои се пристапува директно од дефинираните главни сообраќајни правци, во објектите со основна класа на намена А1 - домување во станбени куќи и домување во станбени куќи во селско-стопански двор и А3 - групно домување е дозволено егзистирање на компатибилна класа на намени: Б1 - мали комерцијални и деловни намени (до 30% во однос на основната класа на намени).

4.3. Формирањето на градежната парцела, површината за градба, висината на објектите, процентот на изграденост и коефициентот на искористеност да се во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14).

4.4. При формирањето на градежните парцели потребно е да се почитуваат имотно-правните односи, односно една или повеќе соседни катастарски парцели со еден носител на право на градење да претставуваат градежна парцела. Основните услови за оформување на градежна парцела се дефинирани во член 22, 23 и 24 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14).

4.5. Површината за градење може да се протега во рамки на една или повеќе катастарски парцели, при што минималното растојание од површината за градење до границата на парцелата кон постоечката сообраќајница не треба да е помало од три (3) метри, согласно член 84-а од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14).

4.6. За секоја градежна парцела во зависност од наменската зона важат максимално дозволени урбанистички величини и параметри: процент на изграденост, коефициент на искористеност, висина на венец и катност и ги имаат следните вредности:

ред. бр.	основна класа на намена	процент на изграденост	коефициент на искористеност	катност	максимална висина на венец
		%	К		м ²
1	А0 - домување во станбени куќи со посебен режим				
	- градежни парцели до 1000 м ²	50%	1,00	П+2+Пк	10,20
	- градежни парцели над 1000 м ²	50%	0,50	П+2+Пк	10,20
2	А1 - домување во станбени куќи	50%	1,50	П+2+Пк	10,20
3	А3 - групно домување	50%	1,50	П+2	согласно АУП
4	Б1 - мали комерцијални и деловни намени	70%	2,00	П+2	10,00
5	Б3 - големи угостителски единици	50%	2,00	П+2	согласно АУП
6	Б5 - хотели	50%	2,00	П+2	согласно АУП
7	В1 - образование и наука	50%	2,00	П+2	согласно АУП
8	В2 - здравство и социјална заштита	50%	2,00	П+2	согласно АУП
9	В3 - култура	50%	2,00	П+2	согласно АУП

ред. бр.	основна класа на немена	процент на изграденост	коэффициент на искористеност	катност	максимална висина на венец
		%	К		м ²
10	В4 - државни институции	50%	2,00	П+2	согласно АУП
11	В5 - верски институции	70%	2,00	П+2	согласно АУП
12	Г2 - лесна и загадувачка индустрија	70%	2,00	П+2	согласно АУП
13	Г3 - сервис	70%	2,00	П+2	согласно АУП
14	Г4 - стоваришта	70%	2,00	П+2	согласно АУП
15	Е2 - комунална супраструктура - железничка станица	50%	1,50	П+1	согласно АУП
16	Е2 - комунална супраструктура - трафостаница	50%	0,50	П	согласно АУП
17	Д3 - спорт и рекреација	50%	2,00	П+2	согласно АУП

4.7. Процентот на изграденост на земјиштето е урбанистичка величина која ја покажува густината на изграденост, се пресметува како однос помеѓу површината на земјиштето под градбата и вкупната површина на градежното земјиште изразен во процент.

4.8. Коефициентот на искористеност (к) на земјиштето е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште и се пресметува како однос помеѓу вкупната изградена површина, односно збирот на површините на сите изградени спратови на градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен со рационален број со две децимали.

4.9. Максимално дозволената висина на венец е планска одредба со која се утврдува височината на градбата и се одредува за онаа страна на површината за градење која гледа кон лицето на градежната парцела (страната од каде што се пристапува преку јавна сообраќајна површина), во согласност со член 44 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14):

- За рамен терен максималната височина на градбата се изразува како вертикално растојание помеѓу тротоарот и завршниот венец на градбата во должни метри;
- За терен во пад, доколку тротоарот долж лицето на парцелата е во пад, максималната височина се одредува помеѓу висинската кота на тротоарот во средината на страната на површината за градење долж падот на теренот и завршниот венец на градбата.

4.10. Стационарниот сообраќај - паркирањето да се решава во рамки на сопствена градежна парцела. Потребниот број на паркинг места да се утврди согласно член 59 и 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14). Обезбедувањето на потребниот број на паркинг места е основен услов за постигнување на максимално дозволените урбанистички величини и параметри (процент на изградност, коефициент на искористеност, висина на венец и катност).

4.11. Колски пристап до градежните парцели да се обезбеди согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14). Доколку не е обезбеден колски пристап до парцелата и ако инвеститорот не може сам да го обезбеди, не може да се утврдат услови за градба.

4.12. При спроведување на општиот акт да се почитуваат одредбите од Законот за јавни патишта (Сл. Весник на РМ бр 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14 и 166/14).

4.13. За катастарските парцели кои се наоѓаат покрај железничката пруга, при спроведувањето на Општ акт, задолжително да се побара согласност од надлежната институција - ЈП Македонски Железници - Инфраструктура.

4.14. Надлежните институции кои стопанисуваат со комуналните инфраструктурни мрежи (водовод, канализација, електрично напојување, фиксна телефонија,...) да обезбедат услови за приклучок на градежните парцели кон своите мрежи.

4.15. При спроведувањето на овој Општ Акт во чиј плански опфат има води, како добра од општ интерес во сопственост на Република Македонија, да се почитува нивната посебна заштита на начин и под услови одредени од Законот за води (Сл.Весник на РМ бр.87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 42/12, 23/13 и 163/13). Согласно Законот за води, во населените места ширината на крајбрежниот појас ја определуваат Советот на општините и Советот на Градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и на Градот Скопје, по претходна согласност на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина. Реализација на општиот акт во крајбрежниот појас од 50 м е условена со реализација на наведените обврски од Законот за води.

4.16. Во рамките на опфатот, потребно е обезбедување на услови за соодветно собирање, чување, предтретман, третман, рециклирање или уништување на создадениот комунален отпад кој ќе се одлага во заеднички контејнери, а определувањето на нивните локации да се изврши со Одлука на Советотот на Општина Демир Хисар.

4.17. При изградбата на новите објекти да се почитува важечката законска и подзаконска регулатива која го регулира градењето.

4.18. Сите параметри за уредување на просторот во опфатот на селото кои не се опфатени во приложените општи услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите од овој Општ акт, мора да бидат во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14).

5. НАЧИН НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ИНФРАСТРУКТУРНИ ВОДОВИ И ГРАДБИ

Постојната инфраструктурна мрежа (водовод, канализација, електрично напојување, фиксна телефонија,...) потребно е да овозможи приклучок на мрежата на секој објект кој се наоѓа во опфатот на селото.

Доколку се утврдат потреби за напојување кои ги надминуваат капацитетите на постојната инфраструктура, изградбата на нови инфраструктурни мрежи и објекти ќе се врши со изработка на Проекти за инфраструктура, во согласност со член 52 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 199/14 и 44/15).

6. ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ ЗА ГРАДЕЊЕ ВО СЕЛСКО-СТОПАНСКИ ДВОР

Во рамки на наменската зона за домување можна е реализација на објекти со основна класа на намени:

A1 - домување во станбени куќи во селско-стопански двор.

Во рамките на градежните парцели со класа на намена A1 (домување во станбени куќи - во селско-стопански дворови) освен објектот за домување, можат да се предвидат и помошни градби во функција на селско-стопанскиот двор (штали, складишта, гаражи и сл.).

Урбанистичките параметри (процентот на изграденост и коефициентот на искористеност) кои ги детерминираат условите за градба во градежните парцели со намена A1 - домување во станбени куќи во селско-стопански двор не ги опфаќаат помошните градби во функција на селско-стопанскиот двор.

7. ОПИС НА ОСНОВНИТЕ ВЛЕЗНИ И ИЗЛЕЗНИ ПОСТОЈНИ ПРАВЦИ ВО СЕЛОТО И НЕГОВАТА СООБРАЌАЈНА ПОВРЗАНОСТ СО ПОШИРОКОТО ОПКРУЖУВАЊЕ

Со Општиот акт за село Сопотница се дефинирани сите постоечки влезни и излезни правци во селото и неговата сообраќајна поврзаност со поширокото опкружување:

- на север:
 - од/кон шума и
 - од/кон с.Суво Грло
- на југоисток:
 - од/кон земјоделски површини
 - од/кон врска со Р1305
 - од/кон с.Прибилци
- на југ: од/кон рудник „Демир Хисар“
- на запад:
 - од/кон с.Жван
 - од/кон земјоделски површини

Низ опфат на селото поминува постоечка траса на регионалниот пат Р1305: Кукуречани (врска со А3) - Демир Хисар - Другово (врска со А2).

При спроведување на општиот акт да се почитуваат одредбите од Законот за јавни патишта (Сл. Весник на РМ бр 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14 и 166/14).

Во источниот дел на опфатот на село Сопотница навлегува колосек - терминал на железничка пруга на која е предвиден заштитен појас со широчина од 25 метри сметано од осовината на колосекот. Согласно член 39 и член 59 од Законот за железничкиот систем (Сл. Весник на РМ бр 48/10, 23/11, 80/12, 155/12, 163/13, 42/14 и 130/14) задолжително да се почитува заштитниот појас.

8. СООБРАЌАЈНИ УСЛОВИ ЗА ПРИСТАП ДО ГРАДБИТЕ И НАЧИН НА РЕШАВАЊЕ НА СТАЦИОНАРНИОТ СООБРАЌАЈ

Стационарниот сообраќај - паркирањето да се решава во рамки на сопствена градежна парцела. Потребниот број на паркинг места да се утврди согласно член 59 и 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14). Обезбедувањето на потребниот број на паркинг места е основен услов за постигнување на максимално дозволените урбанистички величини и параметри (процент на изградност, коефициент на искористеност, висина на венец и катност).

Колски пристап до градежните парцели да се обезбеди согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 63/12; 126/12; 19/13; 95/13; 37/14; 125/14 и 148/14). Доколку не е обезбеден колски пристап до парцелата и ако инвеститорот не може сам да го обезбеди, не може да се утврдат услови за градба.

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО СОПОТНИЦА
(измена и дополна)
-ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР-
КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА Р. МАКЕДОНИЈА

Тех. бр. Y21411

Скопје, март 2013

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СЕЛО СОПОТНИЦА
(измена и дополна)
-ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР-

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА Р. МАКЕДОНИЈА

Барател:
Општина Демир Хисар

Тех. бр. Y21411
Е.бр. 21411

Раководител на задачата:
Лидија Петковска дипл.инж.арх.

Агенција за планирање на просторот

Директор:
Огнен Апостолски дипл.инг.арх.

Скопје, март 2013

**УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ
ПЛАН ЗА СЕЛО СОПОТНИЦА
-ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР-**

На седницата одржана на 11.06.2004 година, Собранието на Република Македонија, го донесе Просторниот план на Р. Македонија како највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ, заради утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредувањето и користењето на просторот.

Со Просторниот План се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Имајќи ја предвид важноста на Просторниот план, со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија“ број 39/04).

Со Законот се уредуваат условите, начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот.

Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- **координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.**

Во функција на спроведувањето на планот, обврзно се усогласуваат соодветните стратегии, основи како и другите развојни програми и сите видови на планови, со Просторниот план.

Според член 4 од овој Закон, Просторниот план се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, како и со **урбанистички планови за села** и друга документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со закон.

За изготвување и донесување на плановите од став 2 на овој член, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава **Решение за Услови за планирање на просторот.**

Условите за планирање на просторот, според овој Закон, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилог, или прилози кои ги прикажуваат решенијата на Планот.

Во конкретниот случај Услови за планирање на просторот се наменети за изработка на УП за село Сопотница, -измена и дополна, општина Демир Хисар. Измената на планот подразбира проширување на постојниот плански опфат(89,8ха)на површина од 5,5ха. Намената на просторот на кој се проширува планскиот опфат е за проширување на капацитетите на фабриката за челичен лив и гранулат „Железник“-АД Сопотница.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето во соодветниот плански документ, обработени во **Просторниот план на Р. Македонија**.

Основни определби на Просторниот план на Р.Македонија

Основната **стратешка определба** на Просторниот план на Републиката е остварување на **повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата**, како и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји.

Остварувањето на повисок степен на интегрираност на просторот на Републиката подразбира **намалување на регионалните диспропорции**, односно квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура.

Основни претпоставки на кои се базира на стратегијата на **рамномерен развој** се следните:

1. Уважување на реалните фактори на развој;
2. Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други фондови и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери.

Дел од оваа стратегија е поттикнување на соодветни програми за подобрување на квалитетот на живеење во населбите, како и стимулирање на развојот во помалите градови. **Деметрополизацијата** (селективното пренесување на одделни функции и активности, управно-административни, економски, културни и други, од републичкиот центар во други градови) зацртана во Просторниот план, не значи запирање на неговиот развој, туку неопходност за квалитативната трансформација на просторните и социо-економските структури.

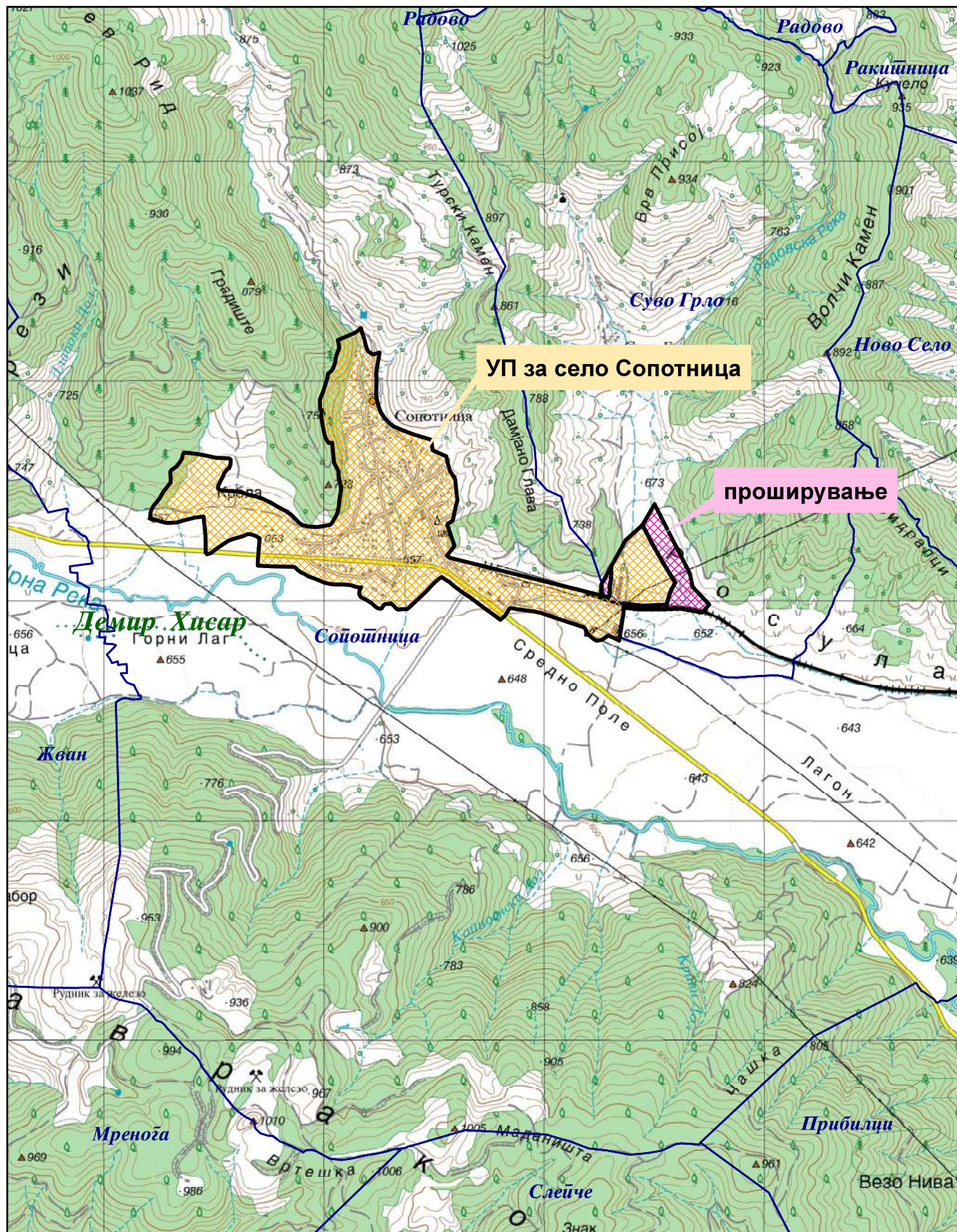
Развојот на недоволно развиените, ридски, планински и погранични подрачја базира врз интегрален развој кој подразбира комбинација на фактори, како што се: природните, демографските процеси, сообраќајните и другата инфра и супраструктурна опременост.

Во инвестиционите одлуки за материјалното производство, стриктно се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

- Една од основните цели на Просторниот план се однесува на рационално користење и заштита на природните ресурси, особено дефицитарните и стратешки значајните за развојот и квалитетот на живеењето во Републиката.
- Основните стратешки определби во Просторниот план на Република Македонија е приоритетот во **заштита на водите од Прва и Втора класа**, од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населените места

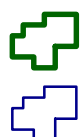
- Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е **заштитата на земјоделското земјиште**, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-II бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето. Исто значење му се придава на пошмувањето, обновувањето и подобрувањето на квалитетот на шумите.
- Неопходно е воспоставување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на норми и стандарди за градба.
- Во заштитата на природните и културните вредности и напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на унапредувањето и заштитата на животната средина. Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на стопанските активности, заради што е неопходна проценка на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Местоположба на локацијата и ружа на ветрови

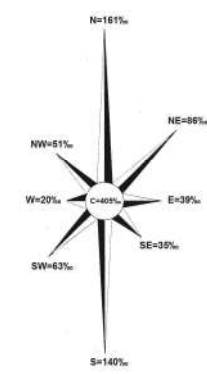
0 0,5 1 2 Km

1:25.000

Opštinska granica

Katastarska granica

Природни и климатски карактеристики

Природните карактеристики на едно подрачје представуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, а без учество и влијание на човекот во нив спаѓаат: географската и геопрометната положба на подрачјето, рељефните карактеристики, геолошки, сеизмички, педолошки и климатски карактеристики.

Селото Сопотница, -измена и дополна, општина Демир Хисар, за кој се изработуваат Условите за планирање на просторот припаѓа на подрачјата подложени на чести и јаки земјотреси, предизвикани од локалните и подалечните епицентрални царишта. Во ова подрачје моќни се потреси со јачина до VIII⁰ по М.К. скала.

Клима: Територијата каде се наоѓа предметната локација е под влијание на планинска и умерено континентална клима. Умерено континенталната клима се карактеризира со умерено топли лета и ладни зими. Врнежите се со преоден медитерански pluviометриски режим. Планинската клима се карактеризира со свежи лета и свежи зими.

Просечната годишна температура изнесува 11,0 °C (апсолутна минимална -25,7° C и апсолутно максимална 28,0° C), во рамничарскиот дел и 4°C на планините Челоица (Добра Вода). Амплитудата од апсолутно минималната до апсолутно максималната изнесува 53.7°C. Просечно најстуден месец во годината е јануари, со температура од 0.5°C, а најтопол месец е јули со 21°C. Периодот со температура над 10°C што претставува вегетационен период, трае од 10 април до 26 октомври или 199 дена во рамничарскиот дел, и 120-150 дена на планините. Мразниот период просечно годишно трае 155 дена (од 5 ноември до 6 април), а вистинскиот број на денови со појава на мраз изнесува 77.4 дена.

Просечна годишна количина на врнежи изнесува 763 мм, а на највисоките делови на Бистра и другите планини тие достигнуваат до 1000мм. Најголеми количини на врнежи паѓаат во ноември, а најсушни месеци се јули и август. Снежните врнежи учествуваат со 35% во рамничарските терени, до 55% на планинските делови. Во овој реон снежниот период просечно годишно трае 72 дена, а на планините 120 дена.

Во однос на воздушните струења, најчест ветер е северот со 161% и југот со 140% со брзина на дување 1,8м/сек. средна јачина и максимална од 8 бофори и јужниот со средна јачина од 1,9м/сек. и максимална од 8 бофори. Други ветрови по честина се североисточни со 86% и југозападниот со 63%, источниот со 39% и западниот со 20%. Брзината на сите ветрови е од минимум 1.6м/сек. до 2.3м/сек. средна јачина и максимална од 6-8 бофори, 6 бофори источниот и североисточниот ветер, до максимални 8 бофори северниот, јужниот и југозападниот ветер.

Економски основи на просторниот развој

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските дејности во Просторниот план на Република Македонија се темели на дефинираните цели на економскиот развој во “Националната стратегија на економскиот развој“, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството.

Според нивото на развиеноста на економската структура, фазата од развојот во која се наоѓа економијата, степенот на расположивоста на факторите, економските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Концепцијата на просторната организација на економските дејности се поѓа од објективните фактори според кои врз основа на одлуките на одделните сопственици и менаџери и планските предвидувања и одлуките на општинските органи или органите во локалната самоуправа, разместувањето се остварува како дисперзија во просторот и како концентрација на економските дејности на одделни места. При доминација на пазарот и приватната сопственост во економскиот систем, вистинското решение се наоѓа во комбинација на концентрацијата и дисперзијата, како комплементарни приоди во развојот и просторната разместеност на стопанството.

Со разместувањето на економските капацитети и со агломирањето на населението во просторот, се формираат центри-полови на развојот како што е градот Демир Хисар со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на просторите, т.е. според релјефот, теченијата на реките и слично, а во денешно време позначајни станаа деловните односи, меѓучовечките комуникации, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Со Просторниот план на Р. Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантна за општината Демир Хисар на чиј простор припаѓа локацијата за која се наменети Условите за планирање е “Западната развојна оска” која досега воопшто не е споменувана, поаѓа од Дебар преку Кичево и Демир Хисар и стигнува до Битола, а во продолжение до Лерин и натаму. На запад продолжува кон ПеШкопеа-Р. Албанија. Во перспектива, развојот ќе го потврди и унапредува значењето на оваа оска.

Развојните оски кои се зацртани со Просторниот план на Државата ќе се имаат предвид за просторната организација, а во прв ред за модернизацијата на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за економски дејности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, **заштита на природните и создадени ресурси и богатства**, сообраќајно и информатичко поврзување, **локациона флексибилност** и почитување на објективните фактори на развојот.

Реализацијата на УП за село Сопотница со кој се предвидува проширување на постојниот плански опфат (89,8 ха) на површина од 5,5 ха наменета за проширување на капацитетот на Фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница од областа на црната металургија, ќе биде во функција на развој на локалната економија. Меѓутоа, појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развојот на стопанството во земјата, туку треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развојот врз неговото разместување во просторот.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на економските дејности треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на Пивотната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз Пивотната и работна средина.

Користење и заштита на земјоделското земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено-економска рационалност и оправданост со што ќе се постигнат следните зацртани цели:

- Запирање на тенденциите на прекумерна и стихијна пренамена на плодните површини во непродуктивни цели
- Зголемување на продуктивната способност на земјоделското земјиште и подобрување на структурата на обработливите површини во функција на поголемо производство на храна;
- Привремено или трајно исклучување од процесот на производство на храна на терените каде концентрацијата на токсични материи од сообраќајни коридори во земјиштето, воздухот и водата се над дозволените норми;
- Рекултивирање и враќање на деградираното земјиште во земјоделска намена со мелиоративни и агротехнички зафати;
- Искористување на компаративните предности и погодности на одделни подрачја и стопанства за повисок степен на финализација и задоволување на потребите на преработувачките капацитети и нивна ориентација кон извоз;
- • безбедување на материјални и други услови за дефинирање и реализација на програмата за реонизација на земјоделското производство поради рационално искористување на сите природни ресурси, човечки потенцијали и индустрископреработувачки капацитети;
- Примена на мерки за одрлив развој, кои подразбираат: поголема употреба на природни Губрива, контролирана употребување на веШгачки Губрива во склад со потребата на растенијата односно врз основа на стручни анализи, употреба на т.н еколошки Губрива, примената на т.н. систем капка.

За оптимално искористување на еколошките и други услови, се предлага да се користи реонизацијата според која **Република Македонија е поделена во 6 земјоделско-стопански реони и 54 микрореони. Предметниот простор припаѓа на Пелагонскиот реон со 10 микрореони.**

При изработка на **планската документација**, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандарди за градба.

При изработка на планската документација локациите за сите содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаба катастарска класа (над II

категорија). Приоритет е заштитата на земјоделското земјиште и ограничување на трансформација на земјиштето од I-II класа во неземјоделско земјиште.

Врз основа на Законот за земјоделско земјиште (Сл. весник на РМ, бр. 135/07, 18/11, 42/11, 148/11 и 95/12), пренамена на земјоделско земјиште се регулира со членовите 48, 49, 51, 51-а, 51-б, 51-в, 51-г и 52.

При зафаќање на нови земјоделски површини предвидени со програмата за изработка на урбанистички планови или друг плански документ предвиден согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање, потребно е да се прибави согласност за трајна пренамена од Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството.

Согласно Член 49, Доколку при изработка на урбанистичко планската документација, односно проект за инфраструктура предвидени согласно со Законот за просторно и урбанистичко планирање се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планската програма за урбанистички план, државна и локална урбанистичко планска документација, односно за одобрување на проектот за инфраструктура, пред одобрување на истите, до Министерството поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Водни ресурси и водостопанска инфраструктура

Согласно Просторниот план на Р. Македонија планирањето и реализирањето на активностите за подобрување на условите за живот треба да се во корелација со концептот за одрлив развој, кој подразбира рационално користење на природните и создадените добра. Одрливиот развој подразбира користење на добрата во мерка која дозволува нивна репродукција, усогласување на развојните стратегии и спречување на конфликти во сите области на живеење. Стратегијата за користење и развој на водостопанството е условена од фактот дека Р. Македонија е земја сиромашна со вода поради што треба рационално да се користи и троши. Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одрлив развој кој е насочен кон рационално користење на природното богатство на земјата, а со тоа и подобрување на квалитетот на живеење.

Со цел точно да се согледаат расположивите и потребните количини на вода во Републиката согласно Просторниот план на Р. Македонија во трите основни сливови на реките Вардар, Струмица и Црн Дрим дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП “Полог“, “Скопје“, “Треска“, “Пчиња“, “Среден Вардар“, “Горна Брегалница“, “Средна и Долна Брегалница“, “Пелагонија“, “Средна и Долна Црна“, “Долен Вардар“, “Дојран“, “Струмичко - Радовишко“, “Преспа“, “Охридско - Струшко“ и “Дебар“.

Селото Сопотница, општина Демир Хисар се наоѓа во ВП “Пелагонија“ кое го опфаќа горниот слив на Црна Река од изворишниот дел до водомерниот профил “Скочивир“.

Ова ВП се одликува со големо богатство на вода, што го покажува и присуството на изворите. Во Републиката се регистрирани вкупно 4.414 извори од кои со издашност над 100 л/сек регистрирани се 58. Во ВП “Пелагонија“ регистрирани се вкупно 660 извори, од кои 4 се регистрирани како извори со

значајна Штедрост. Најголема Штедрост има изворот на Црна Река “Црна Дупка“ со Штедрост и до 3м³/сек.

За искористување на постојниот хидролошки потенцијал на водотеците, во ВП “Пелагонија“ изградени се акумулациите “Стрежево“ на р. шемница и “Прилеп“ на Стара Река. Намената на водите од овие акумулации е за наводнување на обработливите површини во Пелагонија.

Во планскиот период во ВП “Пелагонија“ се предвидува изградба на акумулациите “Бучин“ и “Скочивир“ на Црна Река и акумулацијата “Цер“ на Церска Река. Водите од овие акумулации се предвидуваат за наводнување на обработливите површини, производство на електрична енергија, водоснабдување на населението и индустријата, заштита од поплави и задржување на наноси.

Селото Сопотница се наоѓа во сливот на предвидената акумулација “Бучин“, со која на нивото на водата од 639 м.н.в. Заради значењето и важноста на акумулациите како постојан изворник на вода, секој субјект е должен во текот на своите активности да се однесува внимателно и рационално во користењето на водите, да го спречува загадувањето на водите и да избегнува какви било активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици за човековото здравје и за животната средина.

Во идниот развој на просторот заради заштита на сливот на акумулацијата од лизгање на теренот, појава на ерозија или создавање на суводолици и порои не се дозволува изведба на работи кои би можеле да ги сменат природните услови во околината на акумулацијата (сечење на дрва и уништување на вегетацијата на бреговите).

Со Просторниот план на РМ за акумулацијата Бучин можна е алтернатива изградба на акумулација Бучин заедно со акумулациите Жван, Обедник, Журџе, Доленци и Вирово.

Исто така заштитата на животната средина подразбира заштита и на речната мрежа и регулација на речните корита во сливното подрачје на акумулацијата, не само од аспект на заштита на урбаните средини или заштитата на квалитетот на водите туку и како заштита на речното корито како речен екосистем.

Во идниот развој за **заштита на просторот од поплави и големи води** и ерозија активностите треба да се насочат кон:

- Превземање на Шумско мелиоративни мерки во сливот на Црна Река која се влива во акумулацијата
- Уредување и оплеменување на деградираните речни корита во сливот на Црна Река
- Одржување и унапредување на крајбрежната вегетација
- Изградба на нови заштитни системи и надоградување на постојните

Согласно Просторниот план на Република Македонија, основна цел во развојот на водостопанството е **обезбедување на квалитетна вода**, првенствено за водоснабдување на населението и прехранбената индустрија.

Под водоснабдување се подразбира обезбедување на висококвалитетна, санитарно чиста вода за покривање на потребите на домаќинствата, објектите од јавен интерес, лесната индустрија, занаетчиството, одржување на комунална хигиена (миење улици, поливање паркови и зеленило) и др. Квалитетното водоснабдување подразбира континуирано доведување на вода до потрошувачите во текот на целата година, со потребниот квалитет, количина и притисок.

Бидејќи изворниците на вода и водостопанските системи во однос на другите системи имаат построги барања во поглед на развојот и заштитата, при обезбедувањето на потребните количини на вода за селото, потребно е доследна примена на мерките од просторното планирање со цел да се заштитат квалитетот на водата и просторот за развој на нови водостопански објекти.

При обезбедувањето на потребните количини на вода за селото потребно е:

- Оформување на заштитни зони околу изворниците на вода;
- Дефинирање на режим на заштита во заштитните зони на изворниците;
- Синхронизирана изградба на водостопанските објекти со кои ќе се овозможи повеќе корисници да се снабдуваат со квалитетна вода.

Долгорочното решавање на обезбеденост со вода, користењето и заштита на водите, треба да се одвива во насока на:

- Запирање на трендот на влошување на квалитетот на површинските и подземните води;
- Подобрување на квалитетот на водите до ниво на законски пропишаниот квалитет;
- Намалување на загубите на вода преку модернизацијата на водоснабдителниот систем со што ќе се постигне зголемување на степенот на искористување на водните ресурси;
- Рационално користење на водата - третирање на водата како производ кој има своја економска цена како и сите други производи;
- При обезбедување на вода за технолошките процеси во стопанските комплекси кои се наоѓаат во границите на планскиот опфат на селото Сопотница да се применува современа технологија која ќе овозможи максимално рационализирање на потрошувачката и повеќекратно искористување на водата;

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на квалитетот на површинските и подземните води. За таа цел неопходна е изградба на **канализациски систем** за прифаќање и третман на отпадните води.

За да се заштитат водите на природните и подземните водотеци од загадување со отпадни води потребно е стриктно да се спроведува принципот за заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување преку:

- Изградба на сепарациски канализациски систем во границите на планскиот опфат на селото;
- Изградба на пречистителна станица и испуштање на отпадните води во најблискиот реципиент од како нивниот квалитет ќе биде доведен во согласност со “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”;
- Доколку во границите на планскиот опфат на селото Сопотница има стопански капацитети кои испуштаат отпадни води од технолошкиот процес кои би могле да го оневозможат функционирањето на канализациската мрежа или пречистителната станица, мора да се изврши преттретман на отпадните води пред да бидат испуштени во мрежата.

Енергетски извори и енергетска инфраструктура

Од аспект на **енергетиката и енергетската инфраструктура** со Просторниот план на Р.Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија во Македонија. При тоа приоритет се дава на намалување на увозната зависност на енергенти и енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство. За урамнотежување на потрошувачката и преносот на електричната енергија во сите делови на Македонија се планира подобрување на квалитетот и доверливоста на работата на електропреносната мрежа.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чиј земји најчесто се увозници) е многу значаен фактор за натамошниот развој. Ел.енергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективните водови кои што нема да преставуваат тесно грло во трансмисијата на потребните количини на електрична моќност. Македонија досега има 400kV водови, кои што се најсоодветни за размена на големи количини на електрична енергија, со Грција (кон Солун и Аминдео), Бугарија (кон Црвена Могила) и Косово (Косово-Б), а во план е градбата на водови кон Србија и Албанија. Постојните и планирани конективни водови немаат конфликт со планскиот опфат за село Сопотница-измена и дополна.

Постојниот преносен 110kV вод нема конфликт со стопанскиот комплекс. Така 110kV водот Кичево-Сопотница-Битола минува на 0,15км југозападно. И планираните преносни водови, опфатени со Просторниот план на Р.Македонија, немаат конфликт со планскиот опфат.

Гасовод-нафтовод

Природниот гас, со сегашната потрошувачка, малку е застапен во енергетскиот сектор во Македонија. Со негова зголемена употреба се воведува еколошки поприфатливо гориво кое со својот хемиски состав и висока калорична моќ представува одлична замена за нафтата, нејзините деривати, јагленот и другите цврсти горива. Природниот гас испушта помалку штетни материи во однос на другите енергенти, заради што аерозагадувањето е сведено на минимум и при тоа како резултат на согорувањето нема појава на цврст отпад.

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Македонија и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Македонија но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

При проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем се планира да се изгради магистрален вод Прилеп-Крушево со што ќе се овозможат поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Трасатата на овој гасовод не е точно утврдена.

Новата траса на **Нафтоводот АМБО** минува западно од планскиот опфат. Новата траса на нафтоводот АМБО е усвоена на седница на Влада на РМ на 24.05.2004год. а е внесен со годишниот извештај за спроведување на Просторниот план на Република Македонија во 2005год.

Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на **населението**.

Врз основа на прогноза за бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Тргнувајќи од определбата дека **популациската политика преку систем на мерки и активности** треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социо-економски развој на Републиката. Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне **оптимализација во користењето на просторот и ресурсите**, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2002 година, во општината Демир Хисар на која што припаѓа селото Сопотница регистрирани се вкупно 8618 жители, додека само во селото Сопотница живеат вкупно 929 жители.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Урбанизација и систем на населби

Урбанизацијата како сложен, динамичен процес треба да претставува основна рамка и влијателен фактор во насочувањето на долгорочниот просторен развој на Република Македонија.

Иницијативата за изработка на Урбанистички план за село Сопотница-измена и дополна, општина Демир Хисар, го подржува концептот на долгорочен развој со кој се предвидува подобрување на условите за живот и стопанисување како неопходен момент за запирање на негативните тенденции, ревитализација и економски подем на руралните населби, засниван на моделот на интегрален развој кој подразбира развој на земјоделството, мали и средни погони за производство, терцијални дејности (услуги, занаетчиство, трговија угостителство) и комунална и сообраќајна инфраструктура како предуслов за ефикасно поврзување со најблиските урбани центри и населбите во непосредното опкружување.

Планскиот концепт на **развојот и уредувањето на селските подрачја** претставува значајно, стратешко прашање и интегрален дел на глобалниот концепт на долгорочниот просторен развој на државата. Негова основна определба претставува унапредување на квалитетот на пивотните услови во руралната средина и намалување на постојната разлика во однос на условите во урбаните средини, преку интегрален-сеопфатен развој на селото.

Концептот на развојот и уредувањето на селските подрачја за основа ги има целите со кои е предвидено:

- Сеопфатен, рамномерно територијално распределен развој на целата територија;
- Интензивирање на функционалните врски во доменот на стопанството и услугите помеѓу соседните центри со координирано, заедничко организирање на активностите;
- Создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на пивотната средина и запазување на принципите на одрлив развој;
- Стимулирање на развојот на основните дејности преку активирање на **локалните потенцијали**, оптимално искористување на природните погодности и осовременување на производството;
- Подобрување на пивотните услови преку плански насочено уредување на населбите и целосно опремување со елементи на комунална инфраструктура;
- Интегрално планирање на развојот на населените места и организација, уредување и користење на севкупната површина во границите на атарот и
- Обезбедување на целосна интеграција на руралните населби во системот на населбите во функционалните единици.

Просторниот развој на руралните населби, базиран на соодветна планска документација наметнува усогласување на истиот со планските решенија и насоки на Просторниот план на Република Македонија во сите сегменти на развојот, со особен акцент на она што значи стратешки решенија и насоки. Во таа смисла, одредени иницијативи за просторен развој кои се манифестираат со зафаќање на нови простори, проширување на урбаните опфати и регулирање на постојните градежни подрачја треба да се преиспитуваат согласно решенијата од повисок, стратешки интерес за државата. Неопходно е почитување на определбите на Просторниот план во однос на дестимулација на проширување на градежното земјиште од една и поефикасно и порационално искористување на постојната ангажирана површина од друга страна; односно:

- При изработка на урбанистичките планови на населбите, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво во рамките на постојните урбани опфати, а надвор од овие рамки за исклучително оправдани цели и потреби, на површини од послаби бонитетни класи (над II категорија);
- Изградбата на викенд населби, стопански зони, земјоделски и други објекти со специфични намени да се насочува кон подрачја кои со планови и програми на општините ќе бидат определени за тие цели;

- Рационално користење на просторот за изградба на инфраструктурните мрежи и системи во единствени коридори дефинирани во плановите и програмите на општините;
- Усогласување на густините на населеност, изграденост и спратност, со принципите на хумано живеење и рационално искористување на просторот и урбаните содржини согласно со сите видови на заштита.

Во рамките на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава просторниот план, за комплекси од ваков тип треба да се почитува:

- избор и распоред на активности согласно со природните услови, расположивата работна сила и постојните стопански капацитети;
- создавање можности за отворање нови работни места во населби и подрачја каде треба да се задржи постојното население и да се насочат миграциите;
- обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
 - бесправната градба;
 - стопанисувањето со Шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;
 - заштита на создаденото и природното богатство;
 - насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, Шумарството и заштитата на животната средина.

Иницијативата за изработка на Урбанистички план за село Сопотница-измена и дополна, општина Демир Хисар, го подржува концептот на долгорочен развој со кој се предвидува подобрување на условите за живот и стопанисување како неопходен момент за запирање на негативните тенденции, ревитализација и економски подем на руралните населби, засниван на моделот на интегрален развој кој подразбира развој на земјоделието, мали и средни погони за производство, терцијални дејности (услуги, занаетчиство, трговија угостителство) и комунална и сообраќајна инфраструктура како предуслов за ефикасно поврзување со најблиските урбани центри и населбите во непосредното опкружување.

Домување

Во планските определби и насоки на Просторниот план од аспект на организација на **домувањето** како една од основните функции на населбите, е применета концепцијата на полицентричен развој која го третира домувањето како посебен тип на развоен ресурс, што е особено битно за неразвиените подрачја, каде треба да се тежи кон надминување на негативните стопански и демографски трендови по пат на формирање на нови центри на развојот.

Основните цели на домувањето се во функција на оптимална проекција на станбениот простор, а се однесуваат на:

- обезбедување стан за секое домаќинство;
- подобрување на станбениот стандард во поглед на површина, број на соби, градежни карактеристики и комунална опременост на становите;
- изградба на адекватна инфраструктура во функција на повисок стандард на домување;
- обнова, реконструкција и ревитализација на стариот станбен фонд, заради подобрување на условите за домување и подигање на квалитетот на станбениот фонд;
- асизмичност во градбата,
- замена на субстандардниот станбен фонд
- организирање на становите како хумано уредени простори со соодветни придружни објекти за деца и возрасни;
- постигнување порамномерна станбена изградба;
- изградба на социјални станови;
- обезбедување поволни финансиски услови за решавање на станбениот проблем, преку одобрување поволни кредитни услови за станбена изградба;
- изнаоѓање модуси и дефинирање на критериуми за надминување на појавата на бесправна изградба

При проекција на потребниот станбен фонд за потребите на село Сопотница -општина Демир Хисар треба да се обрне внимание особено на:

- од потребата за нов станбен фонд по основ на порастот на бројот на жителите и намалување на просечниот број членови на домаќинства,
- од потребата за замена на субстандардниот станбен фонд,
- од потребите за корегирање, односно подигнување на стандардот и културата на домувањето.

Како оријентациона рамка за одредување на проекцијата на станбените потреби во селото Сопотница може да се користи проекција на станбени потреби на ниво на општина Демир Хисар а согласно податоците од Просторниот План на РМ.

	Општина Демир Хисар
станбен суфицит	594
станови кои се задржуваат	1485
субстандардни станови	201
домаќинства во 2020г	1375
нови станови по основ пораст на население	283
нови станови по основ отклонување на дефицит	0
вкупно нови станови во 2020г	484
вкупно станови во 2020г	1969

Проекцијата на потребниот станбен простор во планскиот период треба да се заснива на нормативите зацртани во ППРМ и тоа: 20-25 м²/жител станбена површина, 40-80 м²/стан (оптимална големина), 100% опременост на станот со инсталации и потполно елиминирање, односно замена на субстандардниот станбен фонд.

Јавни функции

Организацијата на јавните функции, согласно планираната мрежа на населби, поаѓа од постојната мрежа на јавните функции во регионот под претпоставка дека идниот развој на истите ќе се развива во согласност со економските, институционалните и други промени во него.

Организирање на мрежата на јавните функции овозможува:

- достапност на функциите до сите граѓани во регионот;
- воедначен квалитет на пружените услуги;
- прилагоденост на програмата на јавните служби на локалните карактеристики како и можност за избор на модалитет и вид на услуга.

Целите за развој на јавните функции по дејности се следни:

Предучилишно образование:

- развој на мрежата институции за предучилишно воспитување и образование детски установи (јасли, комбинирани детски установи и сл.), за поуспешно подготвување на децата за училиште;
- во предучилишни установи треба да бидат опфатени 70% од децата на предучилишна возраст ;

Основно образование:

- по можност во секое населено место да има основни училишта или во непосредна околина, со организиран превоз со училишни автобуси;
- изградба на нови и реконструкција на стари училишни објекти во согласност со современите педагошки и хигиенски барања како и обезбедување оптимален училишен простор според современите стандарди и нормативи;
- целосна опфатеност на децата на возраст од 7-14 год во училиштата;
- приспособување на програмските содржини и образовно воспитната функција на училиштето со современите педагошки и научни сознанија.

Здравство:

- порамномерен развој на здравствената служба и подобрување на квалитетот на пружените услуги со подобрување на просторната организација и кадровска екипираност на здравствените служби, за задоволување на потребите на населението;

Социјална заштита:

- развој на организациите за социјална заштита и организациите за згрижување и воспитание на децата и нивно поттикнување, од кои дел, во пазарните услови на стопанисување, ќе може да се формираат и како приватни институции согласно потребите на населението;
- за заштита на здравјето на старите лица да се организираат специфични видови на заштита (сместување, исхрана, домашна нега и други лекувања, патронажни посети и сл.).

Култура:

- барање поголеми можности и повисоки форми на културно живеење, во склад со очекуваниот развој и социо-економските трансформации во услови на пазарно стопанисување.

Физичка култура:

- обезбедување на простори, капацитети и објекти од областа на физичката култура и нивна рамномерна и рационална просторна разместеност;
Во рамките на планирана мрежа на јавните служби во покрај економските показатели, неопходно е да се вклучат и соодветни показатели на достапноста на услугите за граѓаните, како што се:

- сообраќајна достапност, информатичка достапност (телефон, телефакс и сл.) ;
- задржување на традиционалните функционални специфичности на одделни населби во однос на одделни јавни дејности;
- утврдување на обврзувачки стандарди и норми за одделни јавни дејности, со цел да се обезбедат обврзувачки, минимални услови за задоволување на потребите.

Препораката за организација на јавните функции за с. Сопотница, општина Демир Хисар, поаѓа од постојната мрежа на јавни функции под претпоставка дека идниот развој на овие функции ќе се развива во согласност со економските, институционални и други промени кои се во тек.

Образование:

- задолжително е основно образование(деветолетка) за сите населби;

Здравствена заштита:

- од примарна заштита задолжително е здравствена станица; мобилна здравствена служба и аптеки како комплементарни служби;

Култура:

- библиотеки,
- дом на културата, сценско музички дејности (пожелно е доколку постои интерес и економска основа за организирање на содржината);

Физичка култура:

- отворени, уредени простори, погодни за организирање на разни спортски активности, опремени со минимални барања за одржување;
- покриени објекти за физичка култура со соодветни санитарни и останати пропратни простории.

Основни нормативи и стандарди кои треба да се почитуваат при предвидување на јавните функции во село Сопотница -општина Демир Хисар се :

За образование:

- за одредување на површината на училишниот објект потребно е мин. 7 м² по ученик и мин. 20 м² по ученик за комплексот на училиштето;

За здравство:

- гравитациско подрачје на здравствените станици и мобилна здравствена служба да е до 1000м. Во однос на бројот на лекари потребно е да се обезбедат на 1000 жители просечно 2лекари;

За култура:

- потребен простор за библиотеките е мин. 100 м² на 1000 жители;

За физичка култура:

- за задоволување на просторните потреби на објектите од физичка култура потребни се 2 м²/жител.

Индустија

Развојот и просторната разместеност на индустријата претставува значаен фактор за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на индустриските дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Во областа на индустријата, во периодот по осамостојувањето на земјата, настанаа битни промени во поглед на сопственоста, организираноста на работите и реструктурирањето на производството. Што се од особено значење за поефикасно стопанисување и зголемување на производството.

Врз основа на сознанијата и определбите на националната стратегија за економски развој на Република Македонија (МАНУ, 1997), како и врз основа на досегашниот развој, а особено концептот на одрлив развој, основните насоки и стратешки определби на долгорочниот развој на индустријата се следните: технолошко реструктурирање, извозна ориентација на водечките сектори и гранки; **пошироко воведување и развој на еколошки-просторно прифатливо индустриско производство со развој на штедливи технологии (во однос на природните ресурси, енергијата и горивото и работната сила) и (или) малоотпадни (безотпадни) технологии;** зголемување на ефикасноста на производството; почитување на инвестиционите критериуми врз база на континуирано планирање и прифаќање на пазарните критериуми на стопанисување; стратегија на разместеност на индустриските капацитети која ја респектира просторната структура на факторите на разместеноста, рационалниот распоред на материјалните производствени фондови, од аспект на вкупниот простор на Републиката и потребите од комплексен развој на одделни територијални единици; развој на малите претпријатија, заради остварување на концептот на децентрализираниот развој и разместеност на индустријата.

Развојот на индустријата по одделните општини, особено помалите, се очекува да се остварува со градба на мали, флексибилни капацитети.

Концепцијата за развој и разместност на индустријата утврдена со Просторниот план на Република Македонија е поставена врз основа на повеќе цели и плански определби од кои релевантни за Условите за планирање на просторот за изработката на УП за село Сопотница со кој се предвидува проширување на постојниот плански опфат (89,8 ха) на површина од 5,5 ха наменета за проширување на капацитетот на Фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница од областа на црната металургија (која спаѓа во класата на намени Г1-тешка индустрија) се следните:

- вклучување на еколошките преференци во развојот на индустријата и нејзина алокација и разместување;
- ревитализација на постојните руднички и металуршки капацитети со воведување на нова технолошка и процесна технологија, како и обезбедување на поприфатлива заштита на животната средина;
- развојот на индустријата во поголема мера да се потпира врз примената на достигнувањата на науката и на техничко-технолошкиот прогрес и иновации во технолошките процеси;
- технолошко реструктурирање, во склад со барањата за модернизација и реконструкција на индустријата;
- стратегија на развој на високите технологии усогласени со концепцијата на одржливиот развој: мала сировинска и енергетска интензивност, висока информативна и научна интензивност, високо учество на стручната работна сила, висока фрагментација на пазарот со специфични барања, високи вложувања во предконкурентни истражувања и сеопфатно влијание врз карактеристиките на голем број сегменти на социо-економскиот систем.

Врз наведените определби треба да базира одлуката за изработка на предложениот УП за село Сопотница со кој се предвидува проширување на постојниот плански опфат (89,8 ха) на површина од 5,5 ха наменета за проширување на капацитетот на Фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница од областа на црната металургија.

Во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Индустријата која е водечка стопанска дејност и двигател на развојот на вкупната економија има значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената развојна парадигма на "одржлив" развој, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна алокација на индустриски гранки засновани на принципите на еколошка заштита. Според филозофијата на одржлив развој, економскиот односно индустрискиот развој и заштитата на животната средина прават единствен систем. Одржливиот развој претставува алтернатива за загрозените природни и создадени вредности и за создавање на хумано општество и окружување. Разрешувањето на конфликтите во овој систем треба да почива на интеракција на релацијата простор и социо-економската компонентата на развојот.

Согласно актуелниот Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ, бр.63/12), сите видови индустриски погони кои имаат големи енергетски барања, голем промет на сировини и материјали, создаваат голем обем на сообраќај и создаваат отпад и штетни еманации, спаѓаат во Класата на намени Г1-тешка индустрија.

Сообраќај и врски

Комуникациската мрежа на Република Македонија, сочинета од повеќе комуникациски потсистеми, е стабилирана преку системот за сообраќај и врски врз чија основа, помеѓу другото, се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Република Македонија, кои се од особено значење за развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- интерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Основа за екстерното поврзување на државата се дефинираните комуникациски коридори согласно меѓународните конвенции и препораки, што воедно се и основа за ориентација кон европските и балканските определби за економски и технолошки комуникации, што е од особено значење за извозот.

Основата за интерното поврзување во државата односно планирање и развој на патната мрежа на Р. Македонија се базира на категоризација на патиштата, на стратешки дефинирани меѓународни коридори за патен сообраќај, на досега изградената европска патна мрежа-ТЕМ со “Е” ознака на патиштата, на досега изградената магистрална и регионална патна мрежа, како и на определбите од долгорочната стратегија за развој.

Мрежата на патишта “Е” ознака што ги дефинира меѓународните коридори за патен сообраќај низ Републиката се: **Е-65, Е-75, Е-850, Е-871.**

Во идната патна мрежа на Р. Македонија, основните патни коридори ќе ги следат веќе традиционалните правци во насока север-југ (коридор 10), односно исток-запад (коридор 8), што се вкрстосуваат во просторот помеѓу градовите: Скопје, Куманово и Велес. На тој начин дел од магистралните патишта во Република Македонија ќе формираат три основни патни коридори, што треба да се изградат со технички и експлоатациони карактеристики компатибилни со системот на европските автопатишта (ТЕМ):

- север-југ: М-1 (Србија - Куманово - Велес - Гевгелија - Грција)
- исток-запад: М-2 и М-4 (Бугарија-Крива Паланка-Куманово-Скопје-Тетово-Струга-Албанија и крак Скопје - Србија)
- исток-запад: М-5 (Бугарија - Делчево - Кочани - штип - Велес -Прилеп - Битола - Ресен - Охрид- Требеништа- М4 (крак Битола -граница со Грција)

На автопатската и магистралната патна мрежа се надоврзуваат **регионалните патишта**, што заедно со локалните категоризирани патишта ќе ја сочинуваат патната мрежа на Република Македонија. Релевантен регионален патен правец за предметната локација според Просторниот план на Република Македонија (2002 - 2020 г.) е:

- **Р-416** - (Другово-врска со М-4-Демир Хисар-Кукуречани-врска со М-5)

Врз основа на **Одлуката за категоризација на државните патишта (Сл. Весник број 133/11, 150/11 и 20/12)** овој регионален патен правец влегува во групата на **регионални патишта "Р1"** и се преименува со ознаката:

- **Р Р1305** - (Кукуречани-врска со АЗ-Демир Хисар-Другово-врска со А2)

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Република Македонија, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта (Сл.в. на РМ, бр. 84/08, бр. 52/09, бр. 114/09, бр.124/10, бр.23/11, бр.53/11 и бр.44/12).

Железнички сообраќај: Концепцијата за развој на железничкиот систем базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничката мрежа на Република Македонија со соодветните мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Железничката мрежа на Република Македонија, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии.

1. Магистрални железнички линии од меѓународен карактер:

- СР- Табановце-Скопје-Гевгелија-ГР213,5 км
- СР - Блаце-Скопје31,7 км
- СР -Кременица-Битола-Велес.....145,6 км
- БГ -Крива Паланка-Куманово84,7 км
- АЛ-Струга-Кичево-Скопје143,0 км

Покрај постојните врски Табановце и Блаце на север, односно Гевгелија и Кременица на југ, ќе се изврши и соодветно поврзување на исток кон Република Бугарија, односно на запад кон Република Албанија, со што ќе се овозможи целосно интегрирање на македонскиот железнички систем со соодветните системи на соседните држави.

Во планскиот период до 2020 год. меѓудругото се очекува развој на интегралниот транспорт, односно техничко-технолошкото доопремување на Македонските железници за извршување на задачите и за вклучување во меѓународниот сообраќај, што е во согласност со стратегијата на развојот на железничкиот сообраќај и со реалните можности на Република Македонија.

Воздушен сообраќај: Воздушните патишта во Република Македонија се интегрален дел од европската мрежа на воздушни коридори со ширина од 10 наутички милји во кои контролирано се одвиваат прелетите над територијата на државата.

Примарната аеродромска мрежа во Република Македонија треба да ја сочинуваат вкупно 4 аеродроми за јавен воздушен сообраќај, и тоа во Скопје, Охрид, Струмица и Битола. Аеродромот во Скопје да се оспособи за прием и отпрема на интерконтинентални авиони (со продолжување на постојната полетнослетна патека, или со изградба на нов аеродром на друга локација), аеродромот во Охрид да се реконструира во повисока-II категорија, а новите

аеродроми Што се предвидуваат во Струмица и Битола да бидат со доминантна намена за кargo транспорт на стоки.

Реконструкција на скопскиот аеродром, или активирање на локација за изградба на нов аеродром, кој ќе може без ограничување целосно да ги опслужува сите видови на патнички авиони, е определба која ќе произлезе по изработката на Студијата за аеродроми.

Секундарната аеродромска мрежа се предлага да ја сочинуваат сегашните 5 реконструирани и технички доопремени спортски аеродроми и вкупно 15 аеродроми за стопанска авијација, од кои 7 нови. Покрај тоа треба да се уредат и околу 20 терени за дополнителен развој на воздухопловниот спорт и туризам во согласност со меѓународните прописи за ваков вид на аеродроми.

Телефонска мрежа- АД “Т-Хоме“ за своите корисници обезбедува Широк опсег на услуги како Што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациони услуги, јавни говорници. Комуникационите услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената телекомуникациона мрежа со примена на најсовремени технологии.

Телефонските корисници во ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Сопотница.

Мобилна телефонија

Кориснички компании за мобилна телефонија во Македонија се Т-Мобиле, ВИП и Оне. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - подрачја од јавен интерес (културно-историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.)
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура
- Изготвување на проекти за развој на ГСМ мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Целиот овој регион, покриен е со сигнал на трите компании за мобилна телефонија во РМ.

Заштитна на животната средина

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од “пасивниот“ пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, Што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина се трансформира во елемент на развој и појдовна основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на **одржливиот развој**. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело

да се очекуваат во Пивотната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

Нарушувањето на природните процеси во Пивотната средина се јавува како последица на нерационалното искористување на природните ресурси и Пивотниот простор, преку: деградирање на почвените површини под дејство на природниот или антропогениот фактор; пренамена на земјоделско земјиште со висока бонитетна класа за непродуктивни или помалку продуктивни цели; примена на застарени производствени технологии во индустријата и т.н.

Мерките и активностите кои се превземаат во насока на рационално искористување на просторот и заштитата на Пивотната средина, при што се земени во предвид и посебните интереси на просторното уредување и развој се:

- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство,
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој, посебно во однос на:
 - стопанисувањето на земјоделското земјиште, шумите, водите и др.
 - заштитата на природното и создаденото богатство.
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на Пивотната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори.

Законската регулатива, врз основа на која се уредува областа, од аспект на заштита на Пивотната средина и која е потребно да се примени при изработка на урбанистичкиот план за село е следната:

- Законот за Пивотна средина (Службен весник на РМ, бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11 и 123/12);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух (Сл.в.на РМ, бр.100/12);
- Закон за управување со отпадот (Службен весник на РМ, бр.09/11-пречистен текст и бр.51/11);
- Закон за заштита од бучава во Пивотната средина (Службен весник на РМ, бр. 79/07, 124/10 и 47/11);
- Закон за водите (Службен весник на РМ, бр.87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12);
- Уредба за класификација на водите (Службен весник на РМ, бр.18/99);
- Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води (Службен весник на РМ, бр.18/99 и 77/99);
- Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ, број.63/12, 126/12, 19/13);
- Правилник за опасните и штетните материи и супстанции и нивните емисиони стандарди што можат да се испуштат во канализација или во систем за одводнување, во површински или подземни водни тела, како и во крајбрежни земјишта и водни живеалишта (Службен весник на РМ, бр.108/11);
- Правилник за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивното прочистување, начинот на

нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитените зони (Службен весник на РМ, бр.81/11) и други законски и подзаконски акти.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката на Урбанистички план за село Сопотница - измена и дополна, за изградба на објекти со кои се проширува капацитетот на фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница, Општина Демир Хисар, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за животната средина (Службен весник на РМ, бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11 и 123/12) и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

Концептот за заштита на животната средина се базира на општите и посебни цели и насоки за заштита на посебните природни вредности, меѓу кои при планирање на Урбанистички план за село Сопотница - измена и дополна, за изградба на објекти со кои се проширува капацитетот на фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница, Општина Демир Хисар, потребно е да се има во предвид следното:

- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот, количината и реџимот на површинските и подземните води;
- Неопходно е при планирањето на просторот да се води сметка за изворите на загадување, воспоставување на зони на санитарна заштита и континуиран мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух, со цел да **се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии;**
- Одржување на крајбрежната вегетација на водотеците во близина, за заштита од ерозивен нанос;
- Да се предвидат соодветни технички зафати за **пречистување на отпадните води** и имплементација на технологии кои ќе овозможат нивно повторно искористување за истата или друга намена;
- Задолжително **испитување на пречистените отпадни води** пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, согласно Уредбата за класификација на водите и Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води;
- Да се почитуваат одлуките и одредбите од Правилник за опасните и штетните материи и супстанции и нивните емисиони стандарди што можат да се испуштат во канализација или во систем за одводнување, во површински или подземни водни тела, како и во крајбрежни земјишта и водни живеалишта и Правилник за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивното пречистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитените зони;
- Да се превземат мерки и активности за одржување на нивото на **бучава** во рамки на пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина;

- Согласно со член 7 од Законот за управување со отпадот, создавачите на отпад се должни во најголема моќна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При **управување со отпадот** по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен или во истиот или во друг процес за екстракција на секундарни сировини или пак да се искористи како извор на енергија;
- После соодветниот третман се препорачува **депонирање на отпадните материји** на постојната депонија;
- Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина;
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите и деградација на биодиверзитетот;
- При изработка на урбанистичкиот план за село да се имплементираат плански мерки за заштита на биодиверзитетот;
- Планирање на **современа инфраструктура и нови технологии**.

Природно наследство

Од областа на **заштита на природата** (*природното наследство, природните ресурси и биолошката и пределската разновидност*), урбанистичкиот план за село треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија на тој начин што, врз основа на решимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одрливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатабилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одрливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;

- Правилен избор на соодветна локација.

Според Законот за заштита на природата (Службен весник на РМ, број.67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12 и 13/13) и Законот за животна средина (Службен весник на РМ, број.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11 и 123/12) потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот кои треба строго да се почитуваат.

На просторот кој е предмет на разработка во Урбанистички план за село Сопотница - измена и дополна, Општина Демир Хисар, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Доколку при изработка на урбанистичкиот план за село или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предлошени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Заштитна на културно-историско наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територија на Р. Македонија, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности, кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија за економски, општествен и просторен развој, односно стратегијата за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви **Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство** во кој е даден Инвентар на недвижно културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои

основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, цамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбина, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно Законот за заштита културното наследство (Сл.весник на РМ бр. 20/04, бр.115/07, бр.18/11, бр.148/11 и бр.23/13), видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменички целини и културни предели.

Значаен дел од недвижното културно наследство (околу 45%), се наоѓа во руралните населби и ридско-планинските подрачја, кои се целосно или делумно напуштени, што значително ја условува нивната заштита и користење.

На подрачјето кое е предмет на анализа **нема** регистрирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат).

Во **Археолошката карта на Република Македонија**, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човечката егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје, евидентирани се локалитети:

- **КО Сопотница** - *Бунариштите*, средновековна населба, се наоѓа на 2 км западно од селото; *Извор*, сакрален објект и некропола од доцноантичко време, се наоѓа на 1,5 км северозападно од селото; *Краиштите*, средновековна црква и некропола, се наоѓа на 1,5 км југоно од селото; *Црквиштите*, сакрален објект од доцноантичко време, се наоѓа на 1,5 км североисточно од “Царски мост” на Црка Река;
- **КО Суво Грло** - *Горна Црква* средновековна црква и некропола, се наоѓа на 300 м северозападно од селото, во непосредна близина на локалитетот *Куќишта*;

Според Просторниот план на Р.Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдениот *локалитет со културно наследство* и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижно културно наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и на урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство;

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр.60/11 - пречистен текст и 53/11- измена и дополна), во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита.

Вградувањето соодветен режим за заштита на недвижното културно наследство во просторен и урбанистички план се врши според заштитно-конзерваторски основи за културно наследство (Согласно чл. 71 од Законот за заштита на културно наследство).

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Туризам и организација на туристички простори

Туризмот и угостителството со својата основна функција-прифаќање, сместување и истовремено задоволување на голем број разновидни барања и побли на туристите, влијае како врз вкупната економија и развојот на одредена средина, а исто така има изразено влијание и врз просторот во кој ја обавува дејноста. Туризмот со своето мултиплицирано влијание во процесот на стопанисување, посредно и непосредно, ги вклучува и другите гранки и дејности во вкупната понуда на туристичкиот пазар. Ова, пред сè се однесува на угостителството, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, здравството и на разни други видови услуги. Исто така, преку туризмот се нудат и се продаваат и нематеријални вредности, како што се: разни информации, обичаи, фолклор, забава, спортско-рекреативни активности и слично.

Врз основа на комплексно согледаните природни и создадени услови и ресурси по обем, квалитет, распространетост или уникатност, функционалност, атрактивност и степен на активност, на територијата на Р. Македонија како посебни целини може да се издвојат следните видови на туристички потенцијали: водените површини, планините, бањите, целините и добрата со природно и културно наследство, транзитните туристички правци, градските населби, ловните подрачја и селата.

Согласно со основните долгорочни цели, концептот и критериумите за развој и организација на туристичката понуда, во Републиката се дефинирани вкупно 10 туристички региони со 54 туристички зони.

Предметната локација припаѓа на Пелагониски туристички регион со 9 туристички зони и 25 туристички локалитети.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Согласно Просторниот план на Република Македонија и согласно Законот за одбрана (Службен весник на РМ, број.185/11 - пречистен текст), Законот заштитата и спасување (Службен весник на РМ, број.93/12 - пречистен текст) и Законот за управување со кризи (Службен весник на РМ, број.29/05 и 36/11), селото за кое се работи Урбанистички план се наоѓа во **простори погодни за слободни територии-подрачја**, односно простори кои поради своите природни својства се тешко пристапни за оклопни механизирани единици надвор од урбаните агломерации и комуникациите и од главните насоки на напаѓање. Овие подрачја поради слабата населеност и недоволната изграденост имаат низок степен на повредливост заради што се погодни за формирање на слободни територии.

Поволноста на просторите погодни за слободни територии, овозможуваат сместување на евакуираното население. Во плановите за евакуација треба да завземаат најзначајно место како простори од регионално и републичко значење во кои во услови на војна евакуираното население ќе биде носител на производство пред сè на храна како и за други најнеопходни производи за одбрана и преживување. На овие простори треба да се предвидуваат туристички и рекреативни капацитети, викенд населби, развој на сточарство и земјоделие, лоцирање на помали индустриски и стопански капацитети и изградба на неопходна инфраструктура како трајна развојна и одбрамбена стратегија.

Според тоа во согласност со член 53 од Законот заштитата и спасување (Службен весник на РМ, број.93/12 - пречистен текст) **задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување**. Тоа опфаќа пред сè изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти и заштита и изградба на потребната инфраструктура. За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во за тоа предвидените центри.

Обврската за изградба на засолништа се однесува на загрозените зони. Загрозените зони ги утврдува Владата и истите се составен дел на просторните и урбанистичките планови.

Начинот на изградба, одржувањето и користењето на засолништата и другите заштитни објекти и определувањето на потребниот број на засолнишни места со уредба ги уредува Владата.

Обврската на планирање и изградба на засолништа заради заштита на населението од воени разурнувања во станбените, стопанските, деловните, јавните и другите видови на градежни објекти е уредено со повеќе закони и подзаконски акти, и тоа:

- ☐ Законот за одбрана (Службен весник на РМ, број.185/11 - пречистен текст);
- ☐ Законот за заштита и спасување (Службен весник на РМ, број.93/12 - пречистен текст);
- ☐ Законот за управување со кризи (Службен весник на РМ, број.29/05 и 36/11);
- ☐ Законот за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ, број.60/11 - пречистен текст и број.53/11);

- Уредба за начинот на изградбата на јавните засолништа и одржувањето и користењето на веќе изградените засолништа и другите заштитни објекти и определување на потребниот број засолнишни места (Службен весник на РМ, број.153/10);
- Уредба за спроведување на засолнувањето (Службен весник на РМ, број.93/05);
- Уредба за спроведување на мерката зашита и спасувањето од поари, експлозии и опасни материи (Службен весник на РМ, број. 100/10);
- Уредба за начинот на применувањето на мерките за зашита и спасување, при планирањето и уредувањето на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во техничкиот преглед (Службен весник на РМ, број.105/05);
- Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови (Службен весник на РМ, број.78/06);

Сеизмичките појави-земјотресите се доминантни природни непогоди во Република Македонија, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата.

Присутни се низ вековите, на десет сеизмички аришта во земјата или во нејзината поблиска и поширока околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања.

Историските податоци покажуваат дека силните земјотреси генерирани на територијата на државата се проследени и со појава на колатерални хазарди (ликвифакција, одрони, свлечишта, пукнатини, раседници, померувања), со доминантни одрони и свлечишта, што уште повеќе ги зголемува негативните последици на земјотресите.

Во досегашниот просторен развој на Републиката, природните богатства, географските, морфолошките и другите погодности имале доминантно влијание врз изградбата и уредувањето на нејзината територија, без оглед на присутните сеизмички ризици. Тоа создава конфликтна ситуација во која најголемите градови, најголем број на населението, индустриските капацитети и најзначајните комуникации, како што се коридорите север-југ и исток-запад, се лоцирани во зоните со најголема сеизмичност (интензитет од VIII-X степени на МСК- 64).

Просторот на селото според очекуваните сеизмички интензитети се наоѓа во зоната изложена на потреси од VIII⁰ по МКС.

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одрлив степен на сеизмичка зашита, кај изградбата на новите објекти.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за зашита на човекот, материјалните добра и пивотната средина од природните катастрофи.

Неопходно е перманентно ажурирање на плановите за зашита од елементарни непогоди, кои согласно законските обврски постојат за целата територија на државата, поради присутниот сеизмички хазард, како и изложеноста на други природни катастрофи.

Со реализација на наведените приоритети се создаваат реални услови за успешна инженерска превенција и намалување на сеизмичкиот ризик на територијата на Република Македонија, односно за ефикасен менаџмент на ефектите и вонредните состојби предизвикани од силните сеизмички сили.

За успешно функционирање на **заштитата од природни и елементарни катастрофи** во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се превземат соодветни мерки за **заштита од пожари**, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појарите.

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, населеното место во случај на појар ќе го опслужува противпожарните единица од **соседните населени места**. Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од појари и услови кои им погодуваат на појарите: климатско-хидролошките услови, руцата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од појари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на појари, спречување на нивното ширење, гасење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со појари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на градската водоводна мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гасење на појари;
- оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување лесно запаливи течности, гасови и експлозивни материи;
- оддалеченоста меѓу објектите со различна намена и отпорност на појари на конструкциите внатре во индустриската зона;
- Широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гасење на појарите;

Заштитата од појари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување Законот за заштита и спасување (Службен весник на РМ, број.93/12 - пречистен текст) кој е во согласност со директивите на Европска Унија, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од појари.

Во идниот развој за **заштита на просторот од поплави и големи води** треба да се почитуваат насоките и мерките дефинирани во делот на водостопанство. Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на **град, луњени ветрови и магли**.

Со цел за поефикасна заштита обавезно е предвидување на современа громобранска инсталација и нејзино континуирано одржување.

Како посебна мерка за заштита од силните ветрови, покрај комуникациите, претставува изборот на вегетација.

Едно од моќните и неопходно потребни превентивни мерки за заштита од **техничко - технолошки катастрофи** е планирањето, кое преку осознавање и анализа на состојбите и опасностите од моќните инциденти, во одржувањето на инсталациите и опремата, треба да создаде прифатлив однос кон животната

средина. Притоа основните методолошки постапки за планирање и уредување на просторот се:

- ☐ оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- ☐ оценка на оптовареноста на просторот со технолошки системи со одредено ниво на ризик;
- ☐ анализа на меѓусебната зависност на природните услови и постојните технолошки системи;
- ☐ дефинирање на нивото на постојниот ризик при редовна секојдневна работа на технолошките системи и при појавата на инцидентни случаи;
- ☐ процена на загрозеноста на луѓето и материјалните добра;
- ☐ утврдување на критериумите за избор на оптимална варијанта на заштита врз основа на проценетиот степен на загрозеност.
- ☐ сопримена на оваа методолошка постапка може да се очекува остварување на следните основни цели за заштита од техничко-технолошки катастрофи:
- ☐ максимално усогласување и користење на просторот од аспект на заштита во рамките на просторните можности;
- ☐ вградување на мерките на кои се засновува организацијата на заштита и спасување на човечките животи и материјалните добра од техничко-технолошки катастрофи во определувањето на намената на просторот;
- ☐ интегрирање на елементите на загрозеноста во рамките на комплексот на прашањата врзани со заштитата на животната средина.

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина постојат три нивоа на преземање на сигурносни, превентивни мерки:

Прво ниво: ги вклучува сите мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи.

Второ ниво: се однесува на сите мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти.

Трето ниво: вклучува мерки кои се преземаат за заштита на животната средина во смисол на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

При изработката на плановите од пониско ниво треба да се има предвид следното:

- ☐ потребата од оформување на системот на евиденција и анализа на технолошките акциденти, компактибилен на системот МАРС на Европската унија, како база за евиденција на опасни материјали, присутни во технолошките постројки и можни причини на катастрофи.
- ☐ потребата од предвидување на превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- ☐ потребата од замена на халогенираните јагленоводороди како разладни средства и пропеланти; редукција на сегашната емисија на голем број на

- опасни супстанции до 50% и редукција на емисија на бензен, хлорметан, духлоретан, бакар и кадмиум од 60-70%; намалување на емисијата на јагленороден-диоксид и сулфур-диоксид и дефосфатизирање и денитрифицирање на отпадниот материјал.
- ☐ изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

Усогласување на планската документација со Просторниот план

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на **Просторниот план на државата**, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси;
- Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:
- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина;

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, **површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над II категорија);**

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

1. Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
2. Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
3. Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.
4. Утврдување на можностите за користење на стопанските зони преку внатрешна трансформација, модернизација и подобро користење на просторот и опремата.
5. Постапно дислоцирање на загадувачките дејности од населбите;
6. Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Економски основи на просторниот развој:

- При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за економски дејности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, **заштита на природните и создадени ресурси и богатства**, сообраќајно и информатичко поврзување, **локациона флексибилност** и почитување на објективните фактори на развојот.
- Реализацијата на УП за село Сопотница со кој се предвидува проширување на постојниот плански опфат (89,8 ха) на површина од 5,5 ха наменета за проширување на капацитетот на Фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница од областа на црната металургија, ќе биде во функција на развој на локалната економија. Меѓутоа, појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развојот на стопанството во земјата, туку **треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развој врз неговото разместување во просторот.**
- Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на економските дејности треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната и работна средина.

Заштита на земјоделско земјиште:

- Врз основа на Законот за земјоделско земјиште (Сл. весник на РМ, бр. 135/07, 18/11, 42/11, 148/11 и 95/12), пренамена на земјоделско земјиште се регулира со членовите 48, 49, 51, 51-а, 51-б, 51-в, 51-г и 52.
- При зафаќање на нови земјоделски површини предвидени со програмата за изработка на урбанистички планови или друг плански документ предвиден согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање, потребно е да се прибави согласност за трајна пренамена од Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството.
- Согласно Член 49, Доколку при изработка на урбанистичко планската документација, односно проект за инфраструктура предвидени согласно со Законот за просторно и урбанистичко планирање се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планската програма за урбанистички план, државна и локална урбанистичко планска документација, односно за одобрување на проектот за инфраструктура, пред одобрување на истите, до Министерството поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Водоскопска инфраструктура:

- Во планскиот период во ВП “Пелагонија” се предвидува изградба на акумулациите **“Бучин”** и **“Скочивир”** на Црна Река и акумулацијата **“Цер”** на Церска Река. Водите од овие акумулации се предвидуваат за наводнување на обработливите површини, производство на електрична енергија, водоснабдување на населението и индустријата, заштита од поплави и задржување на наноси.

Селото Сопотница се наоѓа во сливот на предвидената акумулација **“Бучин”**, со која на нивото на водата од 639 м.н.в. Заради значењето и важноста на акумулациите како постојан изворник на вода, секој субјект е должен во текот на своите активности да се однесува внимателно и рационално во користењето на водите, да го спречува загадувањето на водите и да избегнува какви било активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици за човековото здравје и за животната средина.

Во идниот развој на просторот заради заштита на сливот на акумулацијата од **лизгање на теренот, појава на ерозија или создавање на суводолици и порои** не се дозволува изведба на работи кои би можеле да ги сменат природните услови во околината на акумулацијата (сечење на дрва и уништување на вегетацијата на бреговите).

- При обезбедувањето на потребните количини на вода за селото Сопотница потребно е да се дефинираат заштитни зони околу изворниците на вода и да се дефинира режимот на заштита во заштитните зони;
- При обезбедување на вода за технолошките процеси во стопанските комплекси кои се наоѓаат во границите на планскиот опфат на селото Сопотница да се применува современа технологија која ќе овозможи максимално рационализирање на потрошувачката и повеќекратно искористување на водата;
- Отпадните води пред испуштање во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречиштување односно нивниот квалитет да биде доведен во согласност со “Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води”;
- Доколку во границите на планскиот опфат на селото Сопотница има стопански капацитети кои испуштаат отпадни води од технолошкиот процес кои би можеле да го оневозможат функционирањето на канализациската мрежа или пречистителната станица, мора да се изврши претретеман на отпадните води пред да бидат испуштени во мрежата.

Енергетика:

- Планскиот опфат за с.Сопотница нема конфликт со постојните и планирани енергетски инфраструктурни водови.

Урбанизација и систем на населби

- Иницијативата за изработка на Урбанистички план за село Сопотница-измена и дополна, општина Демир Хисар, го подржува концептот на долгорочен развој со кој се предвидува подобрување на условите за

Пивот и стопанисување како неопходен момент за запирање на негативните тенденции, ревитализација и економски подем на руралните населби, засниван на моделот на интегрален развој кој подразбира развој на земјоделството, мали и средни погони за производство, терцијални дејности (услуги, занаетчиство, трговија угостителство) и комунална и сообраќајна инфраструктура како предуслов за ефикасно поврзување со најблиските урбани центри и населбите во непосредното опкружување.

Домување:

- Основна определба на станбената изградба во областа на домувањето за УП за с. Сопотница- општина Демир Хисар, во планираниот период треба да биде реализација на зацртаните цели на концепцијата на домувањето во зависност од потребите и економските можности;
- Проекцијата на потребниот станбен простор за селото во планскиот период треба да се заснова на нормативите зацртани во ППРМ и тоа: 20-25 м²/жител станбена површина, 40-80 м²/стан (оптимална големина), 100% опременост на станот со инсталации и потполно елиминирање, односно замена на субстандардниот станбен фонд;

Јавни функции:

- Организација на јавните функции, согласно планираната мрежа на населби, да поаѓа од постојната мрежа на јавните функции со запазување на пропишаните стандарди и нормативи согласно Просторниот план на Р. Македонија и под претпоставка дека идниот развој на овие функции ќе се развива во согласност со економските, институционални и други промени кои се во тек;

Индустирија

- Концепцијата за развој и разместеност на индустријата утврдена со Просторниот план на Република Македонија е поставена врз основа на повеќе цели и плански определби од кои релевантни за Условите за планирање на просторот за изработката на **УП за село Сопотница со кој се предвидува проширување на постојниот плански опфат (89,8 ха) на површина од 5,5 ха наменета за проширување на капацитетот на Фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница од областа на црната металургија (која спаѓа во класата на намени Г1-тешка индустрија)** се следните:
- **вклучување на еколошките преференци во развојот на индустријата и нејзина алокација и разместување;**
- **ревитализација на постојните руднички и металуршки капацитети со воведување на нова технолошка и процесна технологија, како и обезбедување на поприфатлива заштита на животната средина;**

- развојот на индустријата во поголема мера да се потпира врз примената на достигнувањата на науката и на техничко-технолошкиот прогрес и иновации во технолошките процеси;
- технолошко реструктурирање, во склад со барањата за модернизација и реконструкција на индустријата;
- стратегија на развој на високите технологии усогласени со концепцијата на одржливиот развој: мала суровинска и енергетска интензивност, висока информативна и научна интензивност, високо учество на стручната работна сила, висока фрагментација на пазарот со специфични барања, високи вложувања во предконкурентни истражувања и сеопфатно влијание врз карактеристиките на голем број сегменти на соocio-економскиот систем.
- ☐ Врз наведените определби треба да базира одлуката за изработка на предложениот УП за село Сопотница со кој се предвидува проширување на постојниот плански опфат (89,8 ха) на површина од 5,5 ха наменета за проширување на капацитетот на Фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница од областа на црната металургија.
- ☐ Во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.
- ☒ Индустријата која е водечка стопанска дејност и двигател на развојот на вкупната економија има значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената развојна парадигма на "одржлив" развој, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна алокација на индустриски гранки засновани на принципите на еколошка заштита. Според филозофијата на одржлив развој, економскиот односно индустрискиот развој и заштитата на животната средина прават единствен систем. Одржливиот развој претставува алтернатива за загрозените природни и создадени вредности и за создавање на хумано општество и окружување. Разрешувањето на конфликтите во овој систем треба да почива на интеракција на релацијата простор и соocio-економската компонентата на развојот.
- ☐ Согласно актуелниот Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ, бр.63/12), сите видови индустриски погони кои имаат големи енергетски барања, голем промет на суровини и материјали, создаваат голем обем на сообраќај и создаваат отпад и штетни еманаии, спаѓаат во Класата на намени Г1-тешка индустрија.

Сообраќајна инфраструктура:

- ☐ Наведените показатели ја потврдуваат добрата поставеност на локацијата во однос на сообраќајните правци и текови во Р. Македонија.
- ☐ При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта (Сл.в. на РМ, бр. 84/08, бр. 52/09, бр. 114/09, бр.124/10, бр.23/11, бр.53/11 и бр.44/12).

Комуникациска инфраструктура:

- ☐ Планскиот опфат за с.Сопотница нема конфликт со постојните и планирани комуникациски инфраструктурни водови.

Заштита на животната средина:

- ☐ Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработката на Урбанистички план за село Сопотница - измена и дополна, за изградба на објекти со кои се проширува капацитетот на фабриката за челичен лив и гранулат "Железник" АД Сопотница, Општина Демир Хисар, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за животната средина (Службен весник на РМ, бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11 и 123/12) и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.
- ☐ Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот, количината и режимот на површинските и подземните води.
- ☐ Неопходно е при планирањето на просторот да се води сметка за изворите на загадување, воспоставување на зони на санитарна заштита и континуиран мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух, со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.
- ☐ Одржување на крајбрежната вегетација на водотеците во близина, за заштита од ерозивен нанос.
- ☐ Да се предвидат соодветни технички зафати за **пречистување на отпадните води** и имплементација на технологии кои ќе овозможат нивно повторно искористување за истата или друга намена.
- ☐ Задолжително **испитување на пречистените отпадни води** пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, согласно Уредбата за класификација на водите и Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води.
- ☐ Да се почитуваат одлуките и одредбите од Правилник за опасните и штетните материји и супстанции и нивните емисиони стандарди што можат да се испуштат во канализација или во систем за одводнување, во површински или подземни водни тела, како и во крајбрежни земјишта и водни живеалишта и Правилник за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивното прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитените зони.
- ☐ Да се превземат мерки и активности за одржување на нивото на **бучава** во рамки на пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- ☐ Согласно со член 7 од Законот за управување со отпадот, создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на

отпад и да ги намалат Штетните влијанија на отпадот врз Пивотната средина, Пивотот и здравјето на луѓето. При **управување со отпадот** по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен или во истиот или во друг процес за екстракција на секундарни сировини или пак да се искористи како извор на енергија;

- ☐ После соодветниот третман се препорачува **депонирање на отпадните материи** на постојната депонија.
- ☐ Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во Пивотната средина.
- ☐ Да се избегне губење, модификација и фрагментација на Пивеалиштата и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите и деградација на биодиверзитетот.
- ☐ При изработка на урбанистичкиот план за село да се имплементираат плански мерки за заштита на биодиверзитетот.
- ☐ Планирање на современа инфраструктура и нови технологии.

Природно наследство:

- ☐ **На просторот кој е предмет на разработка во Урбанистички план за село Сопотница - измена и дополна, Општина Демир Хисар, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.**
- ☐ Доколку при изработка на урбанистичкиот план за село или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата (Службен весник на РМ, број.67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12 и 13/13).

Културно наследство

- ☐ Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со чл.65 од Законот за заштита на културно наследство (Сл.весник на РМ бр.20/04, бр.115/07, бр.18/11, бр.148/11 и бр.23/13), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство во смисла на чл.129 од Законот

Развој на туризам:

- ☐ Предметната локација за која Што се наменети Условите за планирање, припаѓа на Пелагониски туристички регион во кој се утврдени 9 туристички зони со 25 туристички локалитети.
- ☐ Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната

туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи:

- ☐ Просторот за кој се наменети Условите за планирање на просторот за изработка на **УП за село Сопотница-општина Демир Хисар**, се наоѓа во **простори погодни за слободни територии-подрачја**, што наметнува задолжителна примена на мерките за заштита и спасување, во согласност со член 53 од Законот за заштита и спасување (Службен весник на РМ, број.93/12 - пречистен текст);
- ☐ Задолжителна е примена на мерки за заштита од појар;
- ☐ Предметниот простор според очекуваните сеизмички интензитети се наоѓа во зоната изложена на потреси од **VIII⁰ по МКС**, поради што се сугерира задоволување на условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, при изградбата на новите објекти.

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

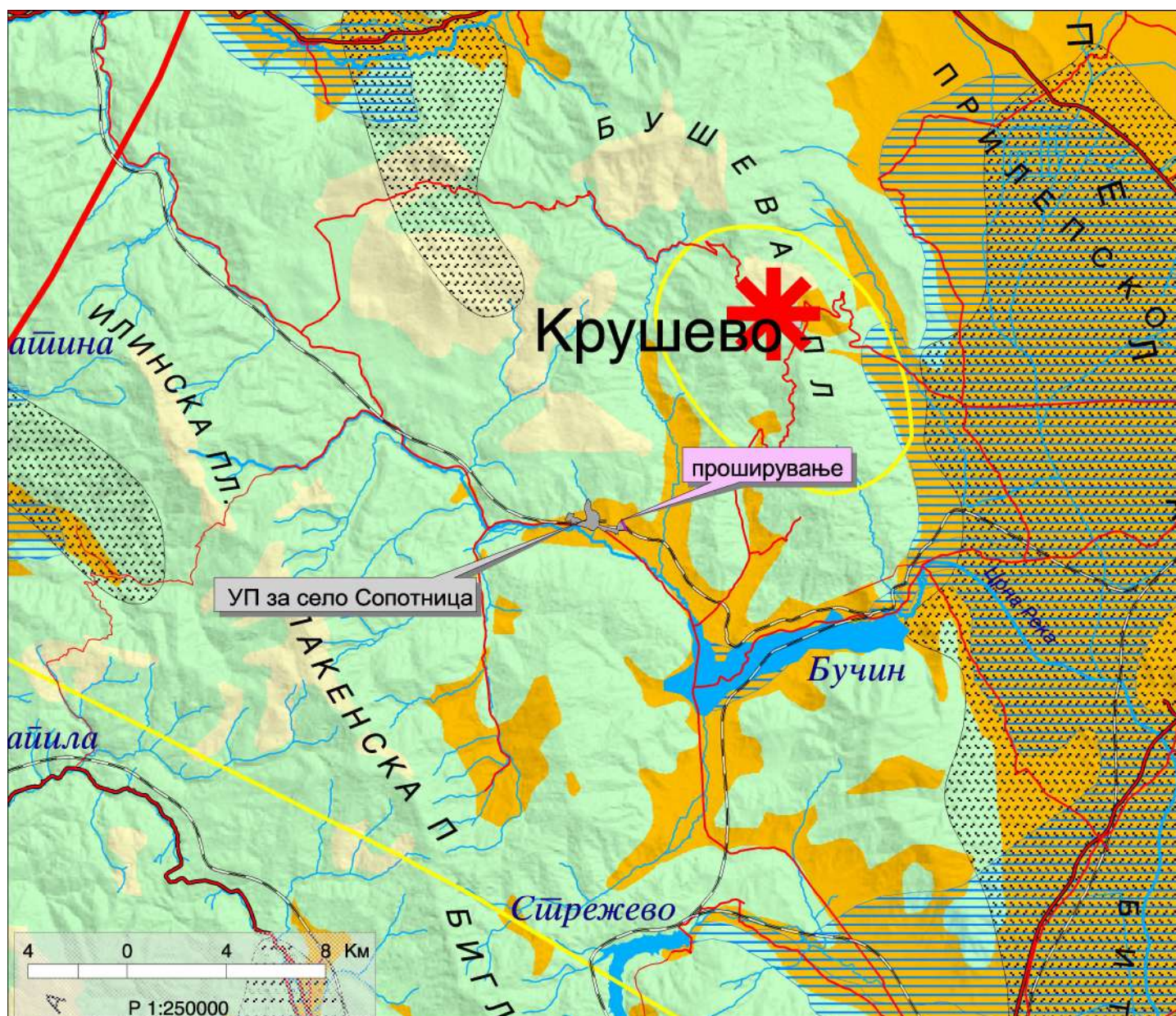
Карта бр. 20

Легенда:

- шуми и шумско земјиште
- земјоделско земјиште
- наводнувани површини
- високопланински пасишта
- акумулации

- зони за експлоат. на минерали
- туристички простори
- транзитни коридори
- туристички центри

- автопат
- магистрален пат
- регионален пат
- железничка мрежа
- воздухопловно пристаниште

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

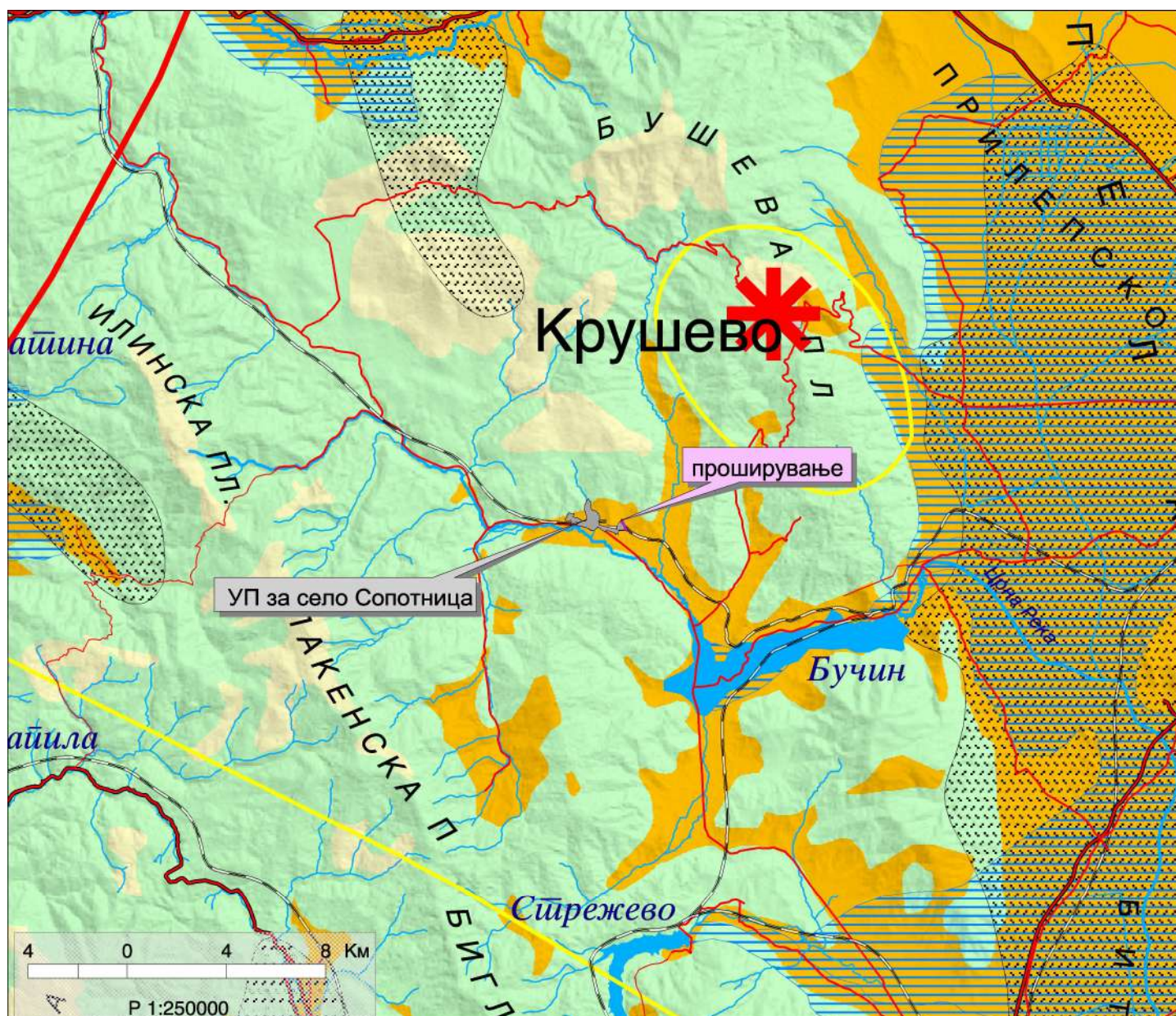
Карта бр. 20

Легенда:

- шуми и шумско земјиште
- земјоделско земјиште
- наводнувани површини
- високопланински пасишта
- акумулации

- зони за експлоат. на минерали
- туристички простори
- транзитни коридори
- туристички центри

- автопат
- магистрален пат
- регионален пат
- железничка мрежа
- воздухопловно пристаниште

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

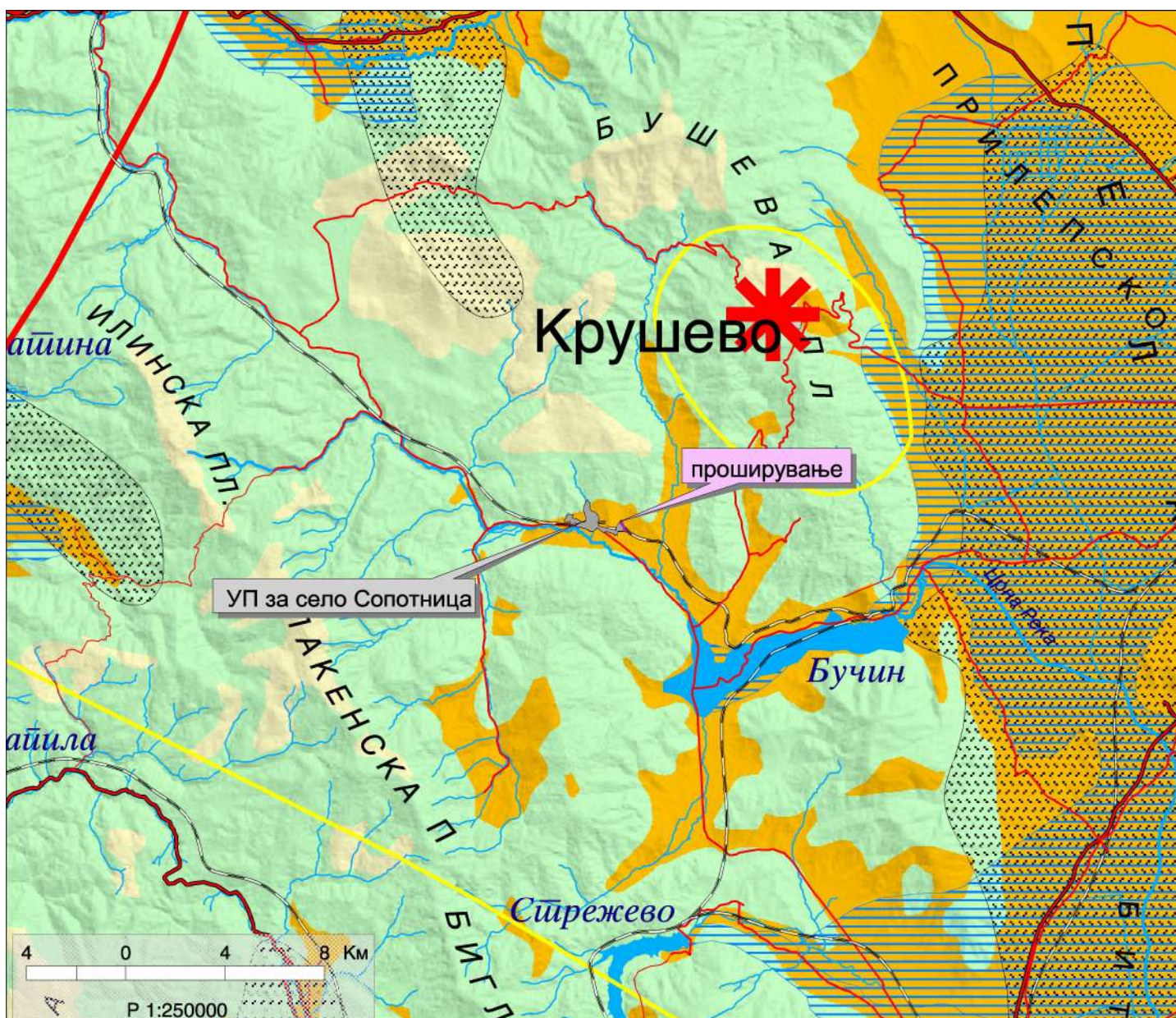
Карта бр. 20

Легенда:

- шуми и шумско земјиште
- земјоделско земјиште
- наводнувани површини
- високопланински пасишта
- акумулации

- зони за експлоат. на минерали
- туристички простори
- транзитни коридори
- туристички центри

- автопат
- магистрален пат
- регионален пат
- железничка мрежа
- воздухопловно пристаниште

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

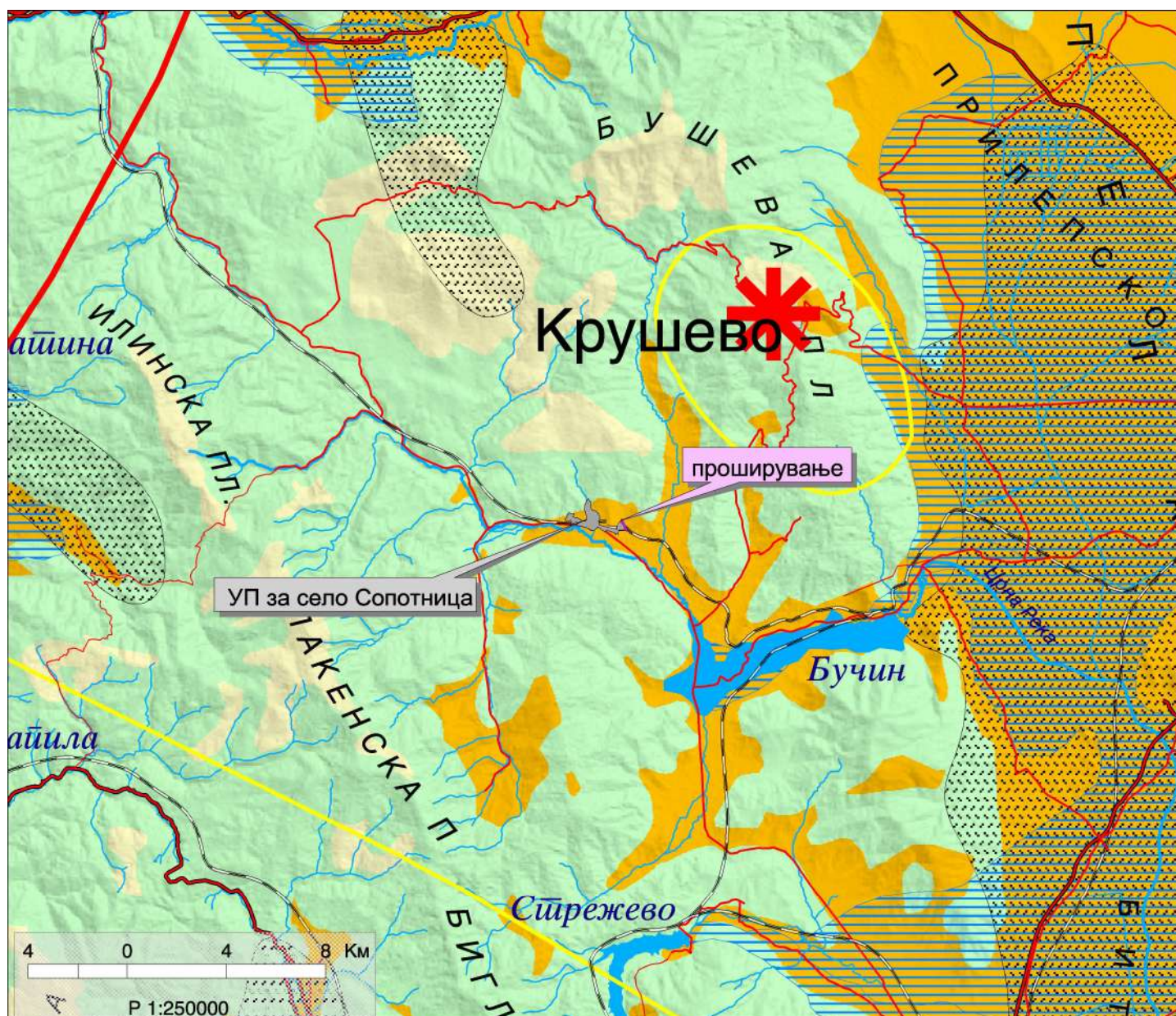
Карта бр. 20

Легенда:

- шуми и шумско земјиште
- земјоделско земјиште
- наводнувани површини
- високопланински пасишта
- акумулации

- зони за експлоат. на минерали
- туристички простори
- транзитни коридори
- туристички центри

- автопат
- магистрален пат
- регионален пат
- железничка мрежа
- воздухопловно пристаниште

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр./Nr. Arkivi. 15-1831/2

Дата/Data: 22-05-2026

Врз основа на член 42, став (1) и став (9) од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), а во врска со член 4, став (3) од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 39/04), министерот за животна средина и просторно планирање, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

за Услови за планирање на просторот

1 Со ова Решение на Општина Демир Хисар се издаваат Услови за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар.

Должината за која се издаваат Условите за планираната траса изнесува 1,91 km.

Планскиот опфат граничи со опфат на издадени Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план за село Сопотница (измена и дополна) со тех. бр. Y21411.

Во близина на планскиот опфат се наоѓа и опфат на издадени Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план вон населено место за повеќенаменски стопански и туристички комплекс-Општина Демир Хисар со тех. бр. Y12706.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање на просторот треба да представуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на

Министерство за животна средина и просторно планирање на
Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

1

Bazuar në nenin 42, paragrafi (1) dhe paragrafin (9) të Ligjit për planifikim urban ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 dhe 127/25), dhe në lidhje me nenin 4, paragrafi (3) të Ligjit për zbatimin e planit hapësinor të Republikës së Maqedonisë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 39/04), Ministri i Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor miratoi:

A K T V E N D I M

për Kushtet e Planifikimit Hapësinor

1. Me këtë Aktvendim Komunës së Demir Hisarit i jepen Kushte për planifikimin e hapësirës me destinim infrastrukturë e komunikacionit – rrugë lokale në KK Sopotnicë, Komuna e Demir Hisarit.

Gjatësia për të cilën jepen Kushtet për trasenë e planifikuar është 1,91 km.

Përfshirja e planit kufizohet me një përfshirje për të cilën janë lëshuar Kushte për planifikimin e hapësirës për hartimin e planit urbanistik për fshatin Sopotnicë (ndryshim dhe plotësim), me nr. tek U21411.

Në afërsi të përfshirjes së planit ndodhet edhe një përfshirje për të cilën janë lëshuar Kushte për planifikimin e hapësirës për hartimin e planit urbanistik jashtë vendbanimit për kompleks ekonomik dhe turistik shumëfunktional – Komuna e Demir Hisarit, me nr. tek U12706.

Lloji i dokumentacionit planor duhet të jetë në përputhje me Ligjin për Planifikim Urbanistik dhe Rregulloren për Planifikim Urbanistik.

Kushtet për planifikim hapësinor duhet të paraqesin parametra hyrës dhe udhëzues për planifikimin hapësinor dhe vendosjen e koncepteve dhe zgjidhjeve të planifikimit në të gjitha fushat që kanë të bëjnë me planifikimin

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e
Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

просторот во соодветниот плански документ, во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

2. Условите за планирање на просторот од точка 1 на ова Решение, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. У06826 се составен дел на Решението.

3. Условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и заклучни согледувања со обврзувачка активност од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои претставуваат Извод од планот.

4. Меѓу приоритетните определби на Просторниот План е заштита на земјоделското земјиште, а особено стриктно ограничување на трансформацијата на земјиште од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

5. Донесувачот или изработувачот кој ја подготвува планската документација е должен да ги прибави сите податоци што произлегуваат од општите и посебните мерки за заштита на животната средина, природата и водите за конкретниот зафат и за соседните подрачја што граничат со планскиот опфат, а што се неопходни за изработување на урбанистичкиот план или урбанистички проект, согласно член 47 од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25).

6. Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство на подрачјето на катастарската општина Сопотница има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитет.

hapësinor në dokumentin përkatës planor, në pajtim me Planin Hapësinor të Republikës së Maqedonisë.

2. Kushtet për planifikim hapësinor nga pika 1 e këtij Aktvendimi, të përgatitura nga Agjencia e Planifikimit Hapësinor me nr. teknik. U06826 janë një pjesë përbërse e Aktvendimit.

3. Kushtet për planifikimin e hapësirës me destinim infrastrukturë e komunikacionit – rrugë lokale në KK Sopotnicë, Komuna e Demir Hisarit, përmbajnë dispozita të përgjithshme dhe të veçanta, udhëzime dhe zgjidhje dhe vëzhgime përmbyllëse me veprimtari obligative nga dokumentacioni planor i nivelit më të lartë dhe shtojca grafike që paraqesin Ekstrakt nga plani.

4. Ndër përcaktimet prioritare të Planit Hapësinor është mbrojtja e tokës bujqësore, e veçanërisht organizimi i rreptë i transformimit të tokës nga klasa klasifikuese prej I-IV për përdorim jo bujqësor, si dhe ruajtja e cilësisë dhe pjellorisë natyrore të tokës.

5. Miratuesi ose hartuesi që përgatit dokumentacionin e planifikimit është i detyruar të marrë të gjitha të dhënat që rrjedhin nga masat e përgjithshme dhe të veçanta për mbrojtjen e mjedisit, natyrës dhe ujërave për shtrirjen specifike dhe për zonat fqinje që kufizohen me objektin planor, e që janë të nevojshme për zhvillimin e planit urbanistik ose projektit urbanistik, në pajtim me nenin 47 të Ligjit për planifikim urbanistik ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 dhe 127/25).

6. Sipas të dhënave nga Ekspertiza për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore në teritorin e komunës kadastrale Sopotnicës ka të evidentuar monumente të paluajtmshme të kulturës.

**СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
СЕКТОРИ I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR**

7. При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратесиска оцена за документацијата со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратесиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

7. Gjatë sjelljes së vendimit për zbatimin ose vendimin për moszbatimin e vlerësimit strategjik të dokumentacionit për zonën me destinim infrastrukturë e komunikacionit – rrugë lokale në KK Sopotnicë, Komuna e Demir Hisarit, është e detyrueshme të merren parasysh udhëzimet për nevojën e kryerjes së një Vlerësimi Strategjik të ndikimit në mjedis, si dhe vërejtjet dhe konkluzionet e zonave sektoriale të përfshira në Planin Hapësinor të Republikës së Maqedonisë.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Општина Демир Хисар, врз основа на член 42, став (1) од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Македонија" бр. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 и 127/25), поднесе барање преку е-урбанизам, со број на постапка УПП 78605 од 10.03.2026 година, до Агенцијата за планирање на просторот за издавање на Услови за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат од с.Сопотница до Манастир "Св.Атанасиј" во КО Сопотница, Општина Демир Хисар.

Согласно член 42, став (8) од истоимениот закон, Агенцијата за планирање на просторот ги изработи Условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар и ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање под бр. 15-1831/1 од 04.05.2026 година.

Условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот.

ARSYETIM

Komuna e Demir Hisarit, në bazë të nenit 42, paragrafi (1) të Ligjit për Planifikim Urbanistikë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 40/25, 101/25 dhe 127/25), ka paraqitur kërkesë përmes e - urbanizmit, me numër të procedurës UPP 78605 nga 10.03.2026, Agjencisë për Planifikim Hapësinor për dhënien e Kushteve për planifikim hapësinor me destinim infrastrukturë e komunikacionit – rrugë lokale nga f. Sopotnicë deri te Manastiri 'Shën Atanasi' në KK Sopotnicë, Komuna e Demir Hisarit.

Në bazë të nenit 42, paragrafi (8) të ligjit me të njëjtin emër, Agjencia e Planifikimit Hapësinor ka përgatitur Kushtet për Planifikim Hapësinor me destinim infrastrukturë e komunikacionit – rrugë lokale në KK Sopotnicë, Komuna e Demir Hisarit dhe i ka dorëzuar Ministrisë së Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor me nr. 15-1831/1 nga 04.05.2026.

Kushte për planifikimin e hapësirës me destinim infrastrukturë e komunikacionit – rrugë lokale në KK Sopotnicë, Komuna e Demir Hisarit, paraqesin parametra dhe udhëzime hyrëse në planifikimin e hapësirës dhe vendosjen e koncepteve dhe zgjidhjeve planifikuese në të gjitha fushat relevante për planifikimin e hapësirës.

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
СЕКТОРИ I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Заклучните согледувања, дефинирани во Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија претставуваат обврзувачки активности во понатамошното планирање на просторот.

Врз основа на горенаведеното, се одлучи како во диспозитивот на ова решение

ПРАВНА ПОУКА: Против решението за услови за планирање на просторот може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 15 дена од приемот на решението.

Konkluzat përmbyllëse, të përcaktuara në Kushtet e Planifikimit Hapësinor që dalin nga Plani Hapësinor i Republikës së Maqedonisë, paraqesin aktivitete të detyrueshme në procesin e planifikimit të mëtutjeshëm hapësinor.

Në bazë të asaj që u cek më lartë u vendos si në dispozitiv të këtij vendimi.

UDHËZIM JURIDIK: Kundër këtij Aktvendimi për kushtet e planifikimit të hapësirës, mund të ngrihet një padi administrative përpara gjykatës kompetente brenda 15 ditëve nga pranimi i Aktvendimit.

**МИНИСТЕР/ Ministër
Muamet Hoxha**

Изработил/Përpiloi: Ismail Shehabi, советник / këshilltar
Контролирал/Kontrolloi: Соња Фурнаџиска, раководител на одделение / udhëheqes njësie
Одобрил/Miratoi: Nebi Rexhepi, раководител на сектор / udhëheqes sektori

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница,

ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Тех. бр. Y06826

Скопје, април 2026

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница,
ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Барател: Општина Демир Хисар

Тех. бр. Y06826

Раководител на задачата
Владимир Кузмановски, дек.

Vladimir Kuzmanovski

Digitally signed by Vladimir Kuzmanovski
Date: 2026.04.28 14:21:18 +02'00'

Контролирал
м-р Весна Мирчевска Димишковска, д.и.з.ж.с.
Раководител на одделение за спроведување на просторни планови

Vesna Mirchevska
Dimishkovska

Digitally signed by Vesna
Mirchevska Dimishkovska
Date: 2026.04.29 09:33:56
+02'00'

Агенција за планирање на просторот
Директор
Aleksandar
Gelevski

Digitally signed by Aleksandar
Gelevski
Date: 2026.04.30 11:00:57
+02'00'

Александар Гелевски, д.и.а.

Скопје, април 2026

**УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница,**

ОПШТИНА ДЕМИР ХИСАР

На седницата одржана на 11.06.2004 година, Собранието на Република Македонија, го донесе Просторниот план на Република Македонија како највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ, заради утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредувањето и користењето на просторот.

Со Просторниот план се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Имајќи ја предвид важноста на Просторниот план, со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 39/2004).

Со Законот се уредуваат условите начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот. Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.

Спроведувањето на Планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво, со Просторниот план.

Според член 4 од овој Закон, Просторниот план, се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за населените места и друга документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со закон. За изготвување и донесување на плановите од став 2 на овој член, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава решение за услови за планирање на просторот.

Условите за планирање на просторот, според овој Закон, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилог или прилози кои ги прикажуваат решенијата на Планот.

Во конкретниот случај, Условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар.

Должината за која се издаваат Условите за планираната траса изнесува 1,91km.

Планскиот опфат граничи со опфат на издадени Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план за село Сопотница (измена и дополна) со тех. бр. Y21411.

Во близина на планскиот опфат се наоѓа и опфат на издадени Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план вон населено место за повеќенаменски стопански и туристички комплекс-општина Демир Хисар со тех. бр.Y12706.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

Основни определби на Просторниот план

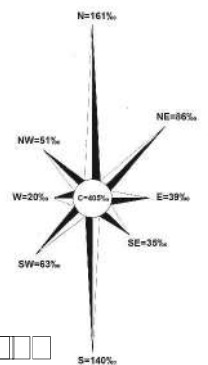
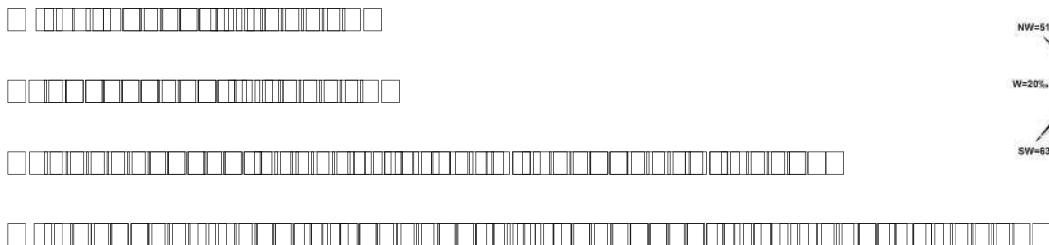
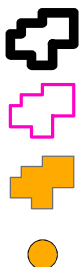
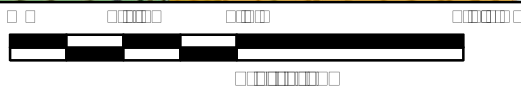
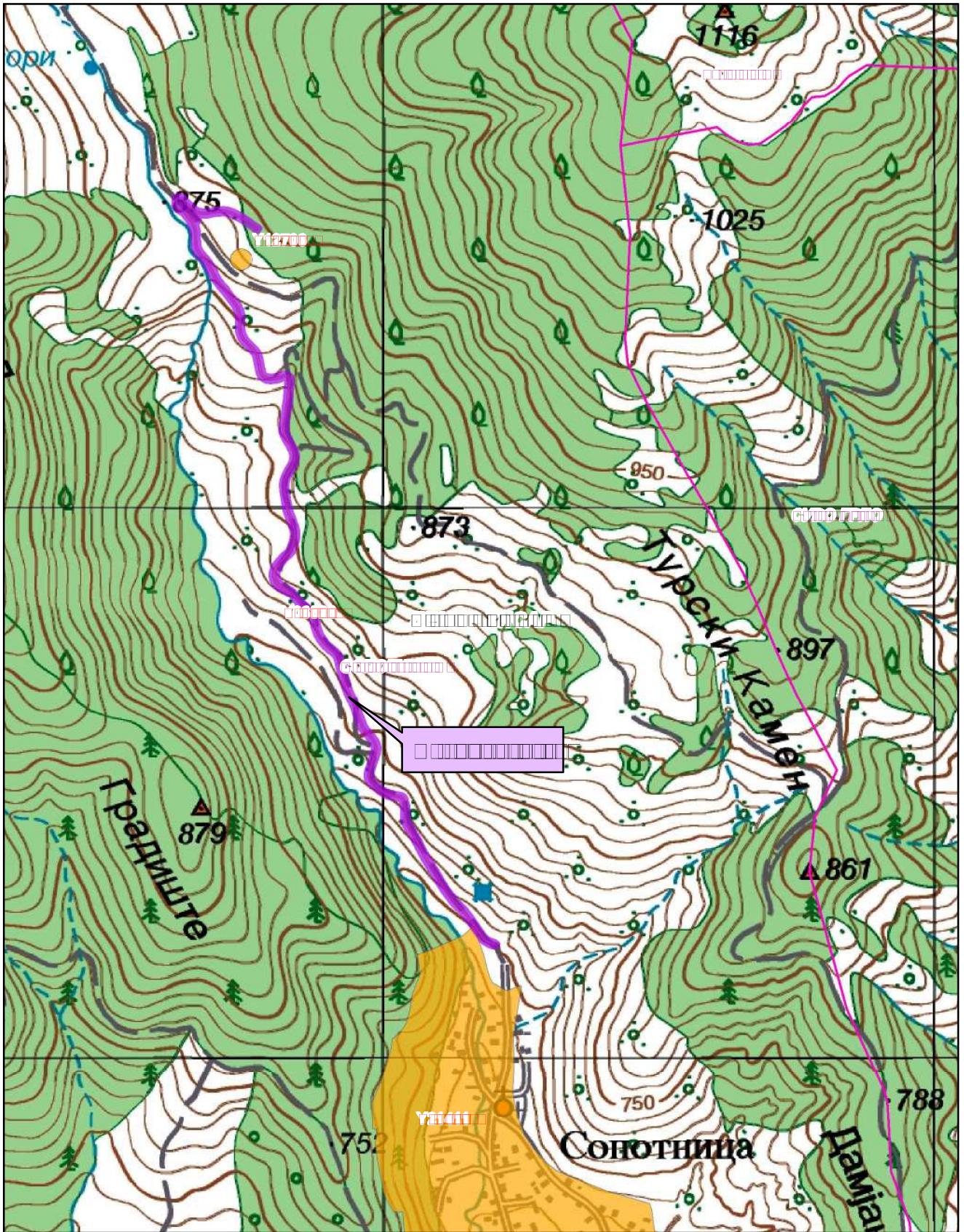
Основната стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји. Остварувањето на повисок степен на интегрираност на просторот на Републиката подразбира намалување на регионалните диспропорции, односно квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура.

Во инвестиционите одлуки за материјалното производство, стриктно се почитуваат локациските, техничко-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

Една од основните цели на Просторниот план се однесува на рационално користење и заштита на природните ресурси, искористување на погодностите за производство и лоцирање на преработката на простори врзани со местото на одгледување или искористување. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктно ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Во напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на унапредувањето и заштитата на животната средина. Состојбата на животната средина и еколошките барања се важен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна

намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Природни и климатски карактеристики

Природните карактеристики на едно подрачје претставуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, а без учество и влијание на човекот. Тие ги опфаќаат: географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошки, педолошки, хидрографски, сеизмички, климатски и др.

Услови за планирање на просторот во КО Сопотница, Општина Демир Хисар. Предметната локација се наоѓа западно од населено место Сопотница на надморска височина од 750-875 метри.

Клима

Територијата каде се наоѓа предметната локација е под влијание на планинска и умерено континентална клима. Умерено континенталната клима се карактеризира со умерено топли лета и свежи зими. Врнежите се со преоден медитерански pluviометриски режим. Планинската клима се карактеризира со свежи лета и свежи зими.

Просечната годишна температура изнесува 11,0°C (апсолутна минимална - 25,7°C и апсолутно максимална 28,0°C), во рамничарскиот дел и 4°C на планините Челоица (Добра Вода). Амплитудата од апсолутно минималната до апсолутно максималната изнесува 53,7°C. Просечно најстуден месец во годината е јануари, со температура од 0,5°C, а најтопол месец е јули со 21°C. Периодот со температура над 10°C што претставува вегетационен период, трае од 10 април до 26 октомври или 199 дена во рамничарскиот дел, и 120-150 дена на планините. Мразниот период просечно годишно трае 155 дена (од 5 ноември до 6 април), а вистинскиот број на денови со појава на мраз изнесува 77,4 дена.

Просечна годишна количина на врнежи изнесува 763mm, а на највисоките делови на Бистра и другите планини тие достигнуваат до 1000mm. Најголеми количини на врнежи паѓаат во ноември, а најсушни месеци се јули и август. Снежните врнежи учествуваат со 35% во рамничарските терени, до 55% на планинските делови. Во овој реон снежниот период просечно годишно трае 72 дена, а на планините 120 дена.

Во однос на воздушните струења, најчест ветер е северот со 161% и југот со 140% со брзина на дување 1,8m/sek. средна јачина и максимална од 8 бофори и јужниот со средна јачина од 1,9m/sek. и максимална од 8 бофори. Други ветрови по честина се североисточни со 86% и југозападниот со 63%, источниот со 39% и западниот со 20%. Брзината на сите ветрови е од минимум 1,6m/sek. до 2,3m/sek. средна јачина и максимална од 6-8 бофори. 6 бофори источниот и североисточниот ветер, до максимални 8 бофори северниот, јужниот и југозападниот ветер.

Сеизмички, предметната локација припаѓа на подрачја подложени на чести и јаки земјотреси, предизвикани од локалните и подалечните епицентрални жаришта. Во ова подрачје можни се потреси со јачина до 8⁰ по М.К. скала.

Податоците се од мерна станица Кичево.

Економски основи на просторниот развој

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските дејности во Просторниот план на Република Македонија се темели на

дефинираните цели на економскиот развој во “Националната стратегија на економскиот развој”, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на производните и услужни дејности.

Според економската структура, фазата од развојот во која се наоѓа економијата, степенот на расположивоста на факторите, економските состојби и економската позиција на Државата во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори.

Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна детерминанта на економскиот развој. Унапредувањето и развојот на патната инфраструктура влијае врз просторната дистрибуција и алокација на одредени производни и услужни дејности. Во тој контекст, **изградбата на сообраќајна инфраструктура-локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, позитивно ќе влијае на подобрување на сообраќајните услови за обавување на производните и услужни активности на ова подрачје.**

Објективно, економскиот развој е условен од обемот на инвестициите. Како битна основа на идното инвестирање покрај доминантната ориентираност кон производството наменето за извоз, инвестирање во технолошко осовременување на капацитетите, треба да се истакне и значењето на определбата за продолжување на инвестирање во стопанска инфраструктура, во технолошка модернизација и **градба на нови инфраструктурни објекти**, но со јасно определена општествена и економска корисност и инвестирање во мрежа на локална и општествена инфраструктура согласно демографските движења и потребата за порамномерен развој во просторот.

Со разместувањето на производните и услужни дејности и со агломерирањето на населението во просторот, се формираат центри-полови на развојот како што е Градот Демир Хисар со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на просторот, а во денешно време позначајни станаа деловните односи, комуникациите, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Со Просторниот план на Република Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантна за предметната локација е “Западната развојна оска” која досега воопшто не е споменувана, поаѓа од Дебар преку Кичево и Демир Хисар и стигнува до Битола, а во продолжение до Лерин и натаму. На запад продолжува кон Пешкопеа-Р Албанија. Во перспектива, развојот ќе го потврди и унапредува значењето на оваа оска.

Развојните оски имаат значајна улога во просторната организација, а во прв ред за модернизација на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн., со што ќе се создадат предуслови за поттикнување на развојот на вкупната економија во Регионот и интегрален просторен развој на Државата.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за производни и услужни дејности, решенијата во просторот треба да

овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот.

Користење и заштита на земјоделското земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено-економска рационалност и оправданост со што ќе се постигнат следните зацртани цели:

- Запирање на тенденциите на прекумерна и стихијна пренамена на плодните површини во непродуктивни цели;
- Зголемување на продуктивната способност на земјоделското земјиште и подобрување на структурата на обработливите површини во функција на поголемо производство на храна;
- Привремено или трајно исклучување од процесот на производство на храна на терените каде концентрацијата на токсични материи од сообраќајни коридори во земјиштето, воздухот и водата се над дозволените норми;
- Рекултивирање и враќање на деградираното земјиште во земјоделска намена со мелиоративни и агротехнички зафати;
- Искористување на компаративните предности и погодности на одделни подрачја и стопанства за повисок степен на финализација и задоволување на потребите на преработувачките капацитети и нивна ориентација кон извоз;
- " безбедување на материјални и други услови за дефинирање и реализација на програмата за реонизација на земјоделското производство поради рационално искористување на сите природни ресурси, човечки потенцијали и индустриско-преработувачки капацитети.

Согласно просторниот план на Република Македонија просторот на РМ е поделен во **6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони**. Предметната локација припаѓа на Пелагонискиот реон кој има **10 микрореони**.

При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на урбанистичко планската документација предвидена се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите до

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

Планирањето и реализирањето на активностите за подобрување на условите за живот, согласно Просторниот план на Р. Македонија, треба да се во корелација со концептот за одржлив развој, кој подразбира рационално користење на природните и создадените добра. Одржливиот развој подразбира користење на добрата во мерка која дозволува нивна репродукција, усогласување на развојните стратегии и спречување на конфликти во сите области на живеење. Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одржлив развој кој е насочен кон рационално користење на водата. Стратегијата за користење и развој на водостопанството е условена од фактот дека Републиката е сиромашна со вода. Колку водите во одреден простор може да се сметаат за „воден ресурс“ зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и за заштитата на живиот свет. Водата како „ресурс“ ја има многу помалку од „присутните“ води

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП „Полог“, „Скопје“, „Треска“, „Пчиња“, „Среден Вардар“, „Горна Брегалница“, „Средна и Долна Брегалница“, „Пелагонија“, „Средна и Долна Црна“, „Долен Вардар“, „Дојран“, „Струмичко Радовишко“, „Охридско - Струшко“, „Преспа“ и „Дебар“.

Просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар се наоѓа во водостопанското подрачје „Пелагонија“ кое го опфаќа сливот на Црна Река - од извориштето до водомерниот профил „Скочивир“.

Сливот на горниот тек на Црна Река е богат со вода, што го покажува и специфичното истекување (л/сек/км²), кое изнесува 11,9 л/сек/км² кај водомерниот профил „Доленци“ (кој го опфаќа изворишниот дел) и 5,2 л/сек/км² кај водомерниот профил „Расимбегов Мост“.

Богатството со вода на ова подрачје ја покажува и присутството на изворите. Во Републиката се регистрирани вкупно 4.414 извори од кои со издашност над 100 л/сек регистрирани се 58. Во ВП „Пелагонија“ регистрирани се вкупно 660 извори, од кои 4 се регистрирани како извори со значајна штедрост. Најголема штедрост и до 3м³/сек има изворот на Црна Река „Црна Дупка“.

За целосно искористување на хидролошкиот потенцијал на водотеците во ВП „Пелагонија“ изградени се акумулациите Стрежево на реката Шемница и Прилепско Езеро на Стара Река. Основната намена на водите од овие акумулации е наводнување на обработливите површини во Пелагонија.

Во планскиот период во ВП „Пелагонија“ се предвидува изградба на акумулациите Бучин и Скочивир на Црна Река и акумулацијата Цер на Церска Река. Водите од овие акумулации се предвидуваат за наводнување на обработливите површини, производство на електрична енергија и водоснабдување на населението и индустријата.

При изработката на планската документација и нејзината реализација да се применуваат мерки со кои ќе се заштити горниот слив на реката од појава на ерозија, порои и лизгање на земјиштето, односно да се избегнува деградирање на просторот преку сечење на дрва, уништување на вегетацијата, менување на пејсажот и сл.

Енергетика и енергетска инфраструктура

Од аспект на енергетиката и енергетската инфраструктура со Просторниот план на Република Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија во Републиката. При тоа приоритет се дава на намалување на увозната зависност на енергенти и енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство.

Според статистичките податоци последниве години во Републиката над 30% од потрошената електрична енергија е од увозно потекло за што се одвојуваат големи девизни средства. Зголемената потрошувачка на енергетски горива ја наметнува потребата од подобрувањето на енергетската ефикасност. Европската регулатива „Европа 2020“ за паметен, одржлив и сеопфатен развој предвидува мерки за намалување на емисиите на издувни гасови, зголемување на користењето на обновливи извори на енергија и зголемување на енергетската ефикасност. Имплементирањето на овие мерки, ќе придонесе за подобра односно поквалитетна иднина за следните генерации, отворање на нови работни места, а истовремено се обезбедуваат услови за одржлив развој. Со рационално искористување на енергетските извори им се овозможува на идните генерации да имаат ресурси за сопствен раст и развој.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чии земји најчесто се увозници) е многу значаен фактор за натамошниот развој. Електроенергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да претставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Републиката досега има 400 kV преносни водови со Грција (кон Солун и Лерин) и Косово (Косово-Б) и кон Бугарија (Црвена Могила) а во план е градбата на вод кон Албанија. Планираната, со Просторниот план на РМ, траса на водот од Скопје5 кон Србија е сменета и изграден е водот Штип-Србија.

Локацијата за сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема конфликт со постојните и планирани преносни водови, кои минуваат далеку од оваа локација. Така, трасата на постојниот 110kV далновод Кичево-Сопотница минува на околу 2,9km југозападно од планскиот опфат.

Гасовод

Природниот гас, со сегашната потрошувачка, малку е застапен во енергетскиот сектор во Републиката. Со негова зголемена употреба се воведува еколошки поприфатливо гориво кое со својот хемиски состав и висока калорична моќ, претставува одлична замена за нафтата, нејзините деривати, јагленот и другите цврсти и течни горива. Природниот гас испушта помалку штетни материи во однос на другите енергенти, заради што аерозагадувањето е сведено на минимум.

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-Северна Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Републиката и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Републиката, но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

При проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем се планира да се изградат делница-2 Неготино-Прилеп-Битола со што ќе се овозможат поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. **Трасата на планираниот гасовод од делница-2 ќе минува далеку на југоисток од оваа локација.**

Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на прогноза за бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Тргнувајќи од определбата дека **популациската политика преку систем на мерки и активности** треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социоекономски развој на Републиката. Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне **оптимализација во користењето на просторот и ресурсите**, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Урбанизација и мрежа на населби

Урбанизацијата како сложен, динамичен процес треба да претставува основна рамка и влијателен фактор во насочувањето на долгорочниот просторен развој на Република Северна Македонија. Под поимот урбанизација се подразбира во прв ред развој на градовите изразен со порастот на нивното население,

социјалните и политички функции и во изградбата и уредување на нивните просторно физички структури. Во поширока смисла урбанизацијата го опфаќа и развојот на руралните населби и простори кој е резултат на промените кои водат кон намалување на разликите помеѓу градот и селото.

Ваквите и слични иницијативи на соодветен начин се вградени во дел од основните цели на урбанизацијата и развој и уредување на селските населби, дефинирани во Просторниот план на Р. Македонија и тоа:

- зголемување на нивото на функционална и комунална опременост уреденост на селските населби и зголемена ефикасност во сообраќајното поврзување на селските населби и руралниот простор со цел намалување на комуникациската изолираност на селото;
- подобрување на локалната сообраќајна инфраструктура;
- ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво;
- зачувување и унапредување на природните вредности и еколошки атрибути и афирмирање на културолошките особености и вредности.

Реализацијата на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот со максимално почитување и вградување на нормативите и стандарди за заштита на животната средина.

Домување

Во планските определби и насоки на Просторниот план од аспект на организација на домувањето како една од основните функции на населбите, е применета концепцијата на полицентричен развој која го третира домувањето како посебен тип на развоен ресурс, што е особено битно за неразвиените подрачја како нови центри на развој. Суштината на овој пристап е што најмобилен елемент станува технологијата, а не работната сила.

Основните цели на Просторниот план во областа на домувањето се во функција на оптимална проекција на станбениот простор, а се однесуваат на: обезбедување стан за секое домаќинство, подобрување на станбениот стандард, изградба на адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард на домување, асеизмичност во градбата, замена на субстандардниот станбен фонд и изнаоѓање модуси и дефинирање на критериуми за надминување на појавата на бесправна изградба.

Реализацијата со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, ќе овозможи поквалитетен стандард на домување во населбата од непосредната околина преку подобрување на инфраструктурна опременост во овој дел на регионот.

Јавни функции

Организацијата на јавните функции е директно поврзана со планирањето и уредувањето на населбите и зависи од типот на населбата, нејзиното место и улога во хиерархијата на населбите и соодветното ниво на централитет.

Концепцијата на организација на јавните функции се надолува и усогласува со промените во политичко-институционалниот систем на државата, како и со новите тенденции и праксата на организирање и финансирање на овие дејности. Мотивите, интересите и инвестиционите критериуми на приватните инвеститори, различните фондации, ќе бидат значајни за организирање на јавните функции во одделни подрачја.

На предложената траса со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема организација на јавни функции (образование, култура, здравство, спорт и рекреација), што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

Развојот и просторната разместеност на индустријата претставува значаен фактор за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на индустриските дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Во планскиот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Со планскиот и организиран начин на ширењето на инфраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува во планскиот период да се остварува просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.

Факторите за развој како што е инфраструктурата, прометните врски, пазарот и другите расположиви ресурси, овозможуваат остварување на определбите предвидени со Просторниот план на Р Македонија за дисперзија на индустријата и за локација на индустриските капацитети во просторот околу градовите и општо во поширокиот рурален простор. При тоа треба да се има во предвид определбата во планскиот просторен развој на индустријата за примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина и одржлив локален развој.

Сообраќај и врски

Комуникациската мрежа на Република Северна Македонија, сочинета од повеќе комуникациски потсистеми, е етаблирана преку системот за сообраќај и врски врз чија основа, помеѓу другото, се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Републиката, кои се од особено значење за

развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- интерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Основа за екстерното поврзување на државата се дефинираните комуникациски коридори согласно меѓународните конвенции и препораки, што воедно се и основа за ориентација кон европските и балканските определби за економски и технолошки комуникации, што е од особено значење за извозот.

Основата за интерното поврзување во државата односно планирање и развој на патната мрежа на Државата се базира на категоризација на патиштата, на стратешки дефинирани меѓународни коридори за патен сообраќај, на досега изградената европска патна мрежа-ТЕМ со “Е” ознака на патиштата, на досега изградената магистрална и регионална патна мрежа, како и на определбите од долгорочната стратегија за развој.

Мрежата на патишта “Е” ознака што ги дефинира меѓународните коридори за патен сообраќај низ Републиката се: E-65, E-75, E-850, E-871.

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

- М-5 - (Крстосница Подмоље-Охрид-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Бабуна-крстосница Отовица-Штип-Кочани-Делчево-БГ-Звегор), со (Крак Битола-крстосница Кукуречани-ГР-Меџитлија).

Врз основа на „Одлуката за категоризација на државните патишта“ овој магистрален патен правец се преименува со ознаката:

- АЗ - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаниште).

Во идната патна мрежа на Републиката, основните патни коридори ќе ги следат веќе традиционалните правци во насока север-југ (коридор 10), односно исток-запад (коридор 8), што се вкрстосуваат во просторот помеѓу градовите: Скопје, Куманово и Велес. На тој начин дел од магистралните патишта во Републиката ќе формираат три основни патни коридори, што треба да се изградат со технички и експлоатациони карактеристики компатибилни со системот на европските автопатишта (ТЕМ):

- север-југ: М-1 (Србија - Куманово - Велес - Гевгелија - Грција),
- исток-запад: М-2 и М-4 (Бугарија-Крива Паланка-Куманово-Скопје-Тетово-Струга-Албанија и крак Скопје - Србија),
- исток-запад: М-5 (Бугарија - Делчево - Кочани - Штип - Велес - Прилеп - Битола - Ресен - Охрид - Требеништа - М4 (крак Битола - граница со Грција)).

На автопатската и магистралната патна мрежа се надоврзуваат регионалните патишта, што заедно со локалните категоризирани патишта ќе ја сочинуваат патната мрежа на Републиката.

Релевантен регионален патен правец за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегува во групата на регионални патишта „Р1“ и е со ознака:

- Р1305- (Другово-врска со А2 –Демир Хисар-Кукуречани-врска со А3).

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во патниот сообраќај, да се почитуваат Законот за јавни патишта, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

Железнички сообраќај: Концепцијата за развој на железничкиот систем базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничката мрежа на Републиката со соодветните мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Железничката мрежа на Републиката, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии.

1. Магистрални железнички линии од меѓународен карактер:

- СР- Табановце-Скопје-Гевгелија-ГР 213,5 km
- СР - Блаце-Скопје 31,7 km
- СР -Кременица-Битола-Велес 145,6 km
- БГ -Крива Паланка-Куманово 84,7 km
- АЛ-Струга-Кичево-Скопје 143,0 km

Покрај постојните врски Табановце и Блаце на север, односно Гевгелија и Кременица на југ, ќе се изврши и соодветно поврзување на исток кон Република Бугарија, односно на запад кон Република Албанија, со што ќе се овозможи целосно интегрирање на македонскиот железнички систем со соодветните системи на соседните држави.

Во планскиот период меѓудругото, се очекува развој на интегралниот транспорт, односно техничко-технолошкото доопремување на Македонските железници за извршување на задачите и за вклучување во меѓународниот сообраќај, што е во согласност со стратегијата на развојот на железничкиот сообраќај и со реалните можности на Државата.

Воздушен сообраќај: Воздушните патишта во Државата се интегрален дел од европската мрежа на воздушни коридори со ширина од 10 наутички милји во кои контролирано се одвиваат прелетите над територијата на државата.

Примарната аеродромска мрежа треба да ја сочинуваат вкупно 4 аеродроми за јавен воздушен сообраќај, и тоа во Скопје, Охрид, Струмица и Битола. Аеродромот во Скопје е оспособен за прием и опрема на интерконтинентални авиони, аеродромот во Охрид е реконструиран во повисока-II категорија, а новите

аеродроми што се предвидуваат во Струмица и Битола се предвидени да бидат со доминантна намена за карго транспорт на стоки.

Секундарната аеродромска мрежа се предлага да ја сочинуваат сегашните 5 реконструирани и технички доопремени спортски аеродроми и вкупно 15 аеродроми за стопанска авијација, од кои 7 нови. Покрај тоа треба да се уредат и околу 20 терени за дополнителен развој на воздухопловниот спорт и туризам во согласност со меѓународните прописи за ваков вид на аеродроми.

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

Радиокомуникациска мрежа е јавна електронска комуникациска мрежа со која се обезбедува емитување, пренос или прием на знаци, сигнали, текст, слики и звуци или други содржини од каква било природа преку радиобранови. Основни елементи на примопредавателниот систем се: антените, антенските столбови, водови, засилувачи и друго.

Јавните електронски комуникациски мрежи треба да се планираат, поставуваат, градат, употребуваат и слично под услови утврдени со Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него, прописите за просторно и урбанистичко планирање и градење, прописите за заштита на животната средина, нормативите, прописите и техничките спецификации содржани во препораките на Европската Унија.

Изложеноста на јавноста на нејонизирачко електромагнетно зрачење со пуштањето во работа на антенски систем не треба да ги надминува вредностите пропишани со Упатството за гранични вредности при изложеност на нејонизирачко зрачење издадено од Меѓународна комисија за заштита од нејонизирачко зрачење (ICNIRP – International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Агенцијата за електронски комуникации врши контрола со мерење на нејонизирачкото електромагнетно зрачење, со цел да ја утврди усогласеноста на антенските системи со граничните вредности.

Оператори на мобилната телефонија во Републиката се: М-Телеком, А1 Македонија, Телекабел и Лајкамобајл. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - подрачја од јавен интерес (културно-историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура.
- Подготовка на проекти за развој на мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот.
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Овој регион покриен е со сигнал на мобилна телефонија на мобилните оператори.

Кабелска електронска комуникациска мрежа - се користи за дистрибуција на јавни електронски комуникациски услуги до крајниот корисник. Пристапниот дел на мрежата е изграден од кабли (од бакарни парици, коаксијални, хибридни

коаксијално-оптички и/или оптички) и придружни дистрибутивни и изводни точки: канали, цевки, кабелски окна/шахти, надворешни ормари и др.

Јавната кабелска електронска комуникациска мрежа и придружните средства треба да се планираат, проектираат, поставуваат и градат на начин кој нема да ја попречува работата на другите електронски комуникациски мрежи и придружни средства, како ни обезбедувањето на другите електронски комуникациски услуги.

Изградбата на јавните електронски комуникациски мрежи и придружни средства треба да се обезбеди:

- заштита на човековото здравје и безбедност,
- заштита на работната и животната средина,
- заштита на просторот од непотребни интервенции,
- заштита на инфраструктурата на изградените јавни електронски комуникациски мрежи,
- унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи.

АД “Македонски Телекомуникации” и останатите оператори за своите корисници обезбедуваат широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни комуникациони услуги, јавни говорници и др. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената електронска комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во Демир Хисар.

Операторите на јавна кабелска електронска комуникациска мрежа треба да обезбедат можност за широкопојасен пристап до услуги (broadband) со големи брзини на: 100% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 30 Mbps и најмалку 50% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 100 Mbps.

За новопредвидените градби, изградената електронска комуникациска инфраструктура за пренос со големи брзини треба да им овозможи на сите корисници слободен избор на оператор, а на сите оператори пристап до градбите под еднакви и недискриминаторски услови.

Заштита на животната средина

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од “пасивниот” пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина

се трансформира во елемент на развој и појдовна основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на одржливиот развој. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело да се очекуваат во животната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

Анализите на начинот на изведба, активностите кои би се одвивале во текот на изградбата на локален пат за пристап до земјоделско земјиште, КО Штип вон град, Општина Штип, и активностите кои би се превземале во насока на одржување во текот на експлоатациониот период, овозможуваат утврдување на изворот на евентуалните негативни влијанија врз животната средина во текот на двете фази.

Во периодот на изградбата на локалниот пат, земјаните активности ќе бидат главен извор на негативно влијание врз животната средина. Во оваа фаза се вклучени следните активности:

Подготвителни активности: во кои се вбројуваат расчистување на локацијата, отстранување на вегетацијата и подготовка на тлото;

Градежни активности: во кои се вбројуваат земјаните активности (усеци, насипи, ископи или набивање на земјиштето и др.) и истите се однесуваат на сите елементи на изведба.

Во тек на експлоатациониот период, редовните активности и активностите кои се превземаат во интервентни случаи (инспекција, поправки, замена на делови и сл.) би можеле да имаат негативно влијание врз животната средина. Времените објекти (кампови) кои би служеле како место во кое би престојувале работниците во периодот на извршување и спроведување на активностите, исто така претставуваат потенцијален извор на загадување на животната средина.

Влијанија врз животната средина се одразуваат преку специфичните промени што се јавуваат во сите медиуми на животната средина. Промената на условите само во еден медиум може да предизвика промена во сите останати.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изградбата на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности. Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените работи и ископувања и нивно покривање со вегетација. Озеленување на површините во непосредна близина на трасата (со автохтони видови), со цел да се добие разновиден и богат пејзаж во една просторно - естетска и функционална целина.

Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.

Помошните и пратечките градежни објекти (магајински објекти за материјали, алати и гориво, и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на изградба треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шуми, квалитетни земјоделски површини, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство.

Да се следи и контролира присуството на загадувачки материји во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.

Да се спроведе организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Заштита на природното наследство

Од областа на **заштита на природата (природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност)**, документацијата за предметниот простор треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се избегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатибилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилан избор на соодветна локација.

Согласно законската регулатива од областа на заштита на природата и подзаконските акти донесени врз нивна основа, потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот и истите треба строго да се почитуваат.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот за

изградба на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Доколку при изработката на документацијата за предметниот простор или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културно наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територија на Република Македонија, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија на економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели.

На територијата на катастарската општина Сопотница евидентирани се следните недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет “Извор”, Сопотница, среден век;
2. Археолошки локалитет “Краиште”, Сопотница, среден век;
3. Археолошки локалитет “Црквиште”, Сопотница;
4. Црква Св. Никола, Сопотница, 19 век;

Во Археолошката карта на Република Македонија¹, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје евидентирани се следните локалитети:

КО Сопотница- Бунариште, средновековна населба; Извор, сакрален објект и некропола од доцноантичко време; Краиште, средновековна црква и некропола; Црквиште, сакрален објект од доцноантичко време.

Според Просторниот план на Р.Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените локалитети со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

Културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Туризам и организација на туристички простори

Туризмот и угостителството со својата основна функција-прифаќање, сместување и истовремено задоволување на голем број разновидни барања и желби на туристите, влијае врз вкупната економија и развојот на одредена средина, а исто така има изразено влијание и врз просторот во кој ја извршува својата дејност.

¹ МАНУ Скопје, 1996г.

Туризмот со своето мултиплицирано влијание во процесот на стопанисување, посредно и непосредно, ги вклучува и другите гранки и дејности во вкупната понуда на туристичкиот пазар. Ова пред сè, се однесува на угостителството, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, здравството и на разни други видови услуги. Исто така, преку туризмот се нудат и се продаваат нематеријални вредности, како што се: разни информации, обичаи, фолклор, забава, спортско-рекреативни активности и слично.

Врз основа на комплексно согледаните природни и создадени услови и ресурси по обем, квалитет, распространетост или уникатност, функционалност, атрактивност и степен на активираноста, на територијата на Р. Северна Македонија како посебни целини може да се издвојат следните видови на туристички потенцијали: водените површини, планините, бањите, целините и добрата со природно и културно наследство, транзитните туристички правци, градските населби, ловните подрачја и селата.

Согласно со основните долгорочни цели, концептот и критериумите за развој и организација на туристичката понуда, во Р. Северна Македонија се дефинирани вкупно 10 туристички региони со 54 туристички зони.

Предметната локација припаѓа на Пелагониски туристички регион којшто опфаќа 9 туристички зони и 25 туристички локалитети.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Согласно Просторниот план на Република Македонија, предметната локација за условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар се наоѓа во простори погодни за слободни територии. Тоа се простори кои поради своите природни својства се тешко пристапни на оклопно механизирани единици, надвор од урбаните агломерации и комунакциите и од главните насоки на напаѓање. Овие простори поради слабата населеност имаат низок степен на повредливост па се погодни за формирање на слободни територии.

При изработка на планската документација од областа на заштитата и спасувањето задолжително да се применуваат важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област, а се применуваат во процесот на планирање и уредување на просторот.

Сеизмичките појави - земјотресите се доминантни природни непогоди во Државата, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата. Присутни се низ вековите, на десет сеизмички жаришта во земјата или во нејзината поблиска и поширока околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања. Историските податоци покажуваат дека силните земјотреси генерирани на територијата на државата се проследени и со појава на колатерални хазарди (ликвификација, одрони, свлечишта, пукнатини, раседници, померувања), со доминантни одрони и свлечишта, што уште повеќе ги зголемува негативните последици на земјотресите.

Во досегашниот просторен развој на Републиката, природните богатства, географските, морфолошките и другите погодности имале доминантно влијание врз изградбата и уредувањето на нејзината територија, без оглед на присутните сеизмички ризици. Тоа создава конфликтна ситуација во која најголемите градови, најголем број на населението, индустриските капацитети и најзначајните комуникации, како што се коридорите север - југ и исток - запад, се лоцирани во зоните со најголема сеизмичност (интензитет од VII – X степени на МКС -64).

Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот се наоѓа во зона со **VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси.**

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природни катастрофи.

Неопходно е перманентно ажурирање на плановите за заштита од елементарни непогоди, кои согласно законските обврски постојат за целата територија на државата, поради присутниот сеизмички hazard, како и изложеноста на други природни катастрофи. Со реализација на наведените приоритети се создаваат реални услови за успешна инженерска превенција и намалување на сеизмичкиот ризик на територијата на целата Држава, односно за ефикасен менаџмент на ефектите и вонредните состојби предизвикани од силните сеизмички сили.

За успешно функционирање на заштитата од природни и елементарни катастрофи во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се преземат соодветни мерки за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случај на пожари.

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, предметната локација во случај на пожар ќе ја опслужуваат противпожарни единици од градот Демир Хисар.

Да се почитуваат одредбите од Законот за пожарникарството, во кои се регулира дејствувањето на територијалните противпожарни единици при гаснењето на големи пожари на целата територија на Републиката.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на водоводната мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;

- оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување лесно запаливи течности, гасови и експлозивни материји;
- широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гаснење на пожарите.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

При појава на природни стихии, како што се **поплавите**, секое организирано општество превзема активни и пасивни мерки за организирана одбрана.

Појавата на **поплави** првенствено е поврзана со природните езера и хидрографската мрежа, но најчестиот вид на поплави и најголемата опасност од нив, сепак, доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со:

- однапред разработен план;
- сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје;
- сигурни прогностички информации за очекуваните сосостојби.

Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на **град, луњени ветрови и магли**.

Едно од можните и неопходно потребни превентивни мерки за заштита од **техничко - технолошки катастрофи** е планирањето, кое преку осознавање и анализа на состојбите и опасностите од можните инциденти, во одржувањето на инсталациите и опремата, треба да создаде прифатлив однос кон животната средина.

Потребна е доследна примена на основните методолошки постапки за планирање и уредување на просторот:

- оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- оценка на оптовареноста на просторот со технолошки системи со одредено ниво на ризик;
- анализа на меѓусебната зависност на природните услови и постојните технолошки системи;
- дефинирање на нивото на постојниот ризик при редовна секојдневна работа на технолошките системи и при појавата на инцидентни случаи;
- процена на загрозеноста на луѓето и материјалните добра;
- утврдување на критериумите за избор на оптимална варијанта на заштита врз основа на проценетиот степен на загрозеност.

Со примена на оваа методолошка постапка може де се очекува остварување на следните основни цели за заштита од техничко-технолошки катастрофи:

- максимално усогласување и користење на просторот од аспект на заштита во рамките на просторните можности;
- вградување на мерките на кои се заснова организацијата на заштита и спасување на човечките животи и материјалните добра од техничко-технолошки катастрофи во определувањето на намената на просторот;

- интегрирање на елементите на загрозеноста на прашањата врзани со заштитата на животната средина.

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина постојат три нивоа на преземање на сигурносни, превентивни мерки:

Прво ниво: ги вклучува сите мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи.

Второ ниво: се однесува на сите мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти.

Трето ниво: вклучува мерки кои се преземаат за заштита на животната средина во смисла на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

При изработката на плановите од пониско ниво треба да се има предвид следното:

- Потребата од оформување на системот на евиденција и анализа на технолошките акциденти, компатибилен на системот МАРС на Европската унија, како база за евиденција на опасни материјали, присутни во технолошките постројки и можни причини на катастрофи.
- Потребата од предвидување на превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

Во процесот за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето (Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина-СОВЖС), покрај проценката на влијанијата се предвидуваат и мерки кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи. Преку навремено спроведување на постапката за СОВЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните позитивни и негативни влијанија од реализацијата на планскиот документ врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

СОВЖС се подготвува во согласност со националната легислатива и одредбите од друга релевантна меѓународна легислатива, која е инкорпорирана во националната, во форма на законски и подзаконски акти и Конвенции, кои се ратификувани од страна на РСМ со посебни закони.

Целта на СОВЖС постапката е да се процени дали планскиот документ е во согласност со поставените цели за животна средина на национално и меѓународно ниво. Целите на стратешката оцена на влијанието врз животната средина се прикажани преку статусот на: населението, социо-економски развој, човековото здравје, воздухот, климатските промени, водата, почвата, природното и културното наследство и материјалните добра.

Најдобро е процесот на стратешка оцена на влијанието на планскиот документ да се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел навремено да се земат во предвид целите на животната средина при дефинирање на целите на самиот плански документ.

Постапката за стратешка оцена на влијанието врз животната средина се спроведува во неколку фази, од кои првата е **Утврдување на потреба од спроведување на СОВЖС** (дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина) согласно со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Оваа фаза претставува изготвување на Одлуката за спроведување или неспроведување на СОВЖС. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратешка оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите врз основа на кои се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Влијанијата, кои се претпоставува дека може да произлезат со имплементација на оваа документација за предметниот простор, може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија, како и генерални мерки за заштита, намалување и ублажување на негативни влијанија се следните:

- Просторот со намена сообраќајна инфраструктура - локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, во рамките на предвидениот опфат, се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот, социо-економски развој.
- На просторот со намена сообраќајна инфраструктура - локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, ќе има и негативни влијанија врз животната средина, во текот на подготвителните активности заради реализацијата на земјените работи и употреба на градежна механизација. Влијанијата што ќе се јават во фаза на градба (емисии на штетни материји во воздухот, можни штетни влијанија врз почвата (директни и индиректни), емисии на бучава, отпад и влијанија врз флората и фауната), ќе бидат локални и со ограничен временски рок.
- Анализите на начинот на изведба, активностите кои би се одвивале на просторот со намена сообраќајна инфраструктура - локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар и активностите кои би се превземале во насока на одржување во текот на експлоатациониот период, овозможуваат

утврдување на изворот на евентуалните негативни влијанија врз животната средина во текот на двете фази. Мерки за заштита од овие влијанија се наведени во секторската област: заштита на животната средина.

- Неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандардите за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.
- Предметниот опфат нема конфликт со постојните планирани енергетски водови, радиокомуникациско кабелски електронско комуникациски мрежи и гасовод.
- На просторот со намена сообраќајна инфраструктура - локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство. Доколку при изработка на планската документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно со законската регулатива.
- Во делот за заштита на културното наследство, културното наследство е наведено на ниво на катастарска општина, поради што при изработка на планска документација потребно е да се утврди дали на предметната локација има културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото и да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива.
- За предметниот простор не постои можност за појава на прекугранични влијанија, ниту во фазата на поставување, ниту во фазата на експлоатација, поради доволната оддалеченост на предвидениот опфат од границите на Државата.
- Мерки за ублажување на негативните влијанија од евентуални несреќи и хаварии се наведени во секторската област: Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи.

При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за документацијата за предметниот простор со намена сообраќајна инфраструктура - локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, задолжително да се земат во предвид претходно наведените забелешки, како и забелешките од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Усогласување на планската документација со Просторниот план

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за Државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси

Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- **мрежата на инфраструктура;**
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
- Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
- Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.
- Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Во конкретниот случај Условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар.

Должината за која се издаваат Условите за планираната траса изнесува 1,91km.

Планскиот опфат граничи со опфат на издадени Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план за село Сопотница (измена и дополна) со тех. бр. Y21411.

Во близина на планскиот опфат се наоѓа и опфат на издадени Услови за планирање на просторот за изработка на урбанистички план вон населено место за повеќенаменски стопански и туристички комплекс-општина Демир Хисар со тех. бр.Y12706.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето во соодветниот плански документ, обработени во "Просторниот план на Република Македонија".

При изработката на предметната документација, треба да се имаат предвид следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план:

Економски основи на просторниот развој

- Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна детерминанта на идниот економски развој. Унапредувањето и развојот на патната инфраструктура влијае врз просторната дистрибуција и алокација на одредени производни и услужни дејности.
- Изградбата на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, позитивно ќе влијае на подобрување на сообраќајните услови за обавување на производните и услужни активности на ова подрачје.

Заштита на земјоделско земјиште

- Согласно Просторниот план на Република Македонија просторот на РМ е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Пелагонискиот реон кој има 10 микрореони.
- При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- При изработката на планската документација и нејзината реализација да се применуваат мерки со кои ќе се заштити горниот слив на реката од појава на ерозија, порои и лизгање на земјиштето, односно да се избегнува деградирање на просторот преку сечење на дрва, уништување на вегетацијата, менување на пејсажот и сл.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Локацијата за изградба на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар нема конфликт со постојните и планирани преносни и конективни водови.
- За електроенергетските корисници потребно е да се обезбеди сигурно и непрекинато снабдување со електрична енергија со напон кој ќе биде во дозволените граници.

Урбанизација и мрежа на населби

- Реализацијата на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот со максимално почитување и вградување на нормативите и стандарди за заштита на животната средина.

Домување

- Реализацијата на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, ќе овозможи поквалитетен стандард на домување во населбата од непосредната околина преку подобрување на инфраструктурна опременост во овој дел на регионот.

Јавни функции

- На предложената траса за сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема организација на јавни функции (образование, култура, здравство, спорт и рекреација), што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

- Во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.
- Со планскиот и организиран начин на ширењето на инфраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува во планскиот период да

се остварува просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
- АЗ - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаниште).
- Релевантен регионален патен правец за предметната локација влегува во групата на регионални патишта „Р1“ и е со ознака:
- Р1305- (Другово-врска со А2 – Демир Хисар-Кукуречани-врска со А3).
- При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во патниот сообраќај, да се почитуваат Законот за јавни патишта, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

- Локацијата за изградба на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животна средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изградбата на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите.
- Озеленување на површините во непосредна близина на трасата (со автохтони видови), со цел да се добие разновиден и богат пејзаж во една просторно - естетска и функционална целина.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се

почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.

- Помошните и пратечките градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво, и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шуми, квалитетни земјоделски површини, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство.
- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.
- Организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.
- Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалишта и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот за изградба на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.
- Доколку при изработката на документацијата за предметниот простор или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културно наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија², на подрачјето на катастарската општина Сопотница има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- При изработка на планска документација од пониско ниво да се утврди точна локација на евидентираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со

² МАНУ Скопје, 1996г.

културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива, Законот за заштита културното наследство и важечките законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област, односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Развој на туризмот

- Предметната локација за која што се наменети Условите за планирање, припаѓа на Пелагониски туристички регион којшто опфаќа 9 туристички зони и 25 туристички локалитети.
- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

- Локацијата за условите за планирање на просторот со намена сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар се наоѓа во простори погодни за слободни територии. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за документацијата за предметниот простор за изградба на сообраќајна инфраструктура- локален пат во КО Сопотница, Општина Демир Хисар, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
 АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти

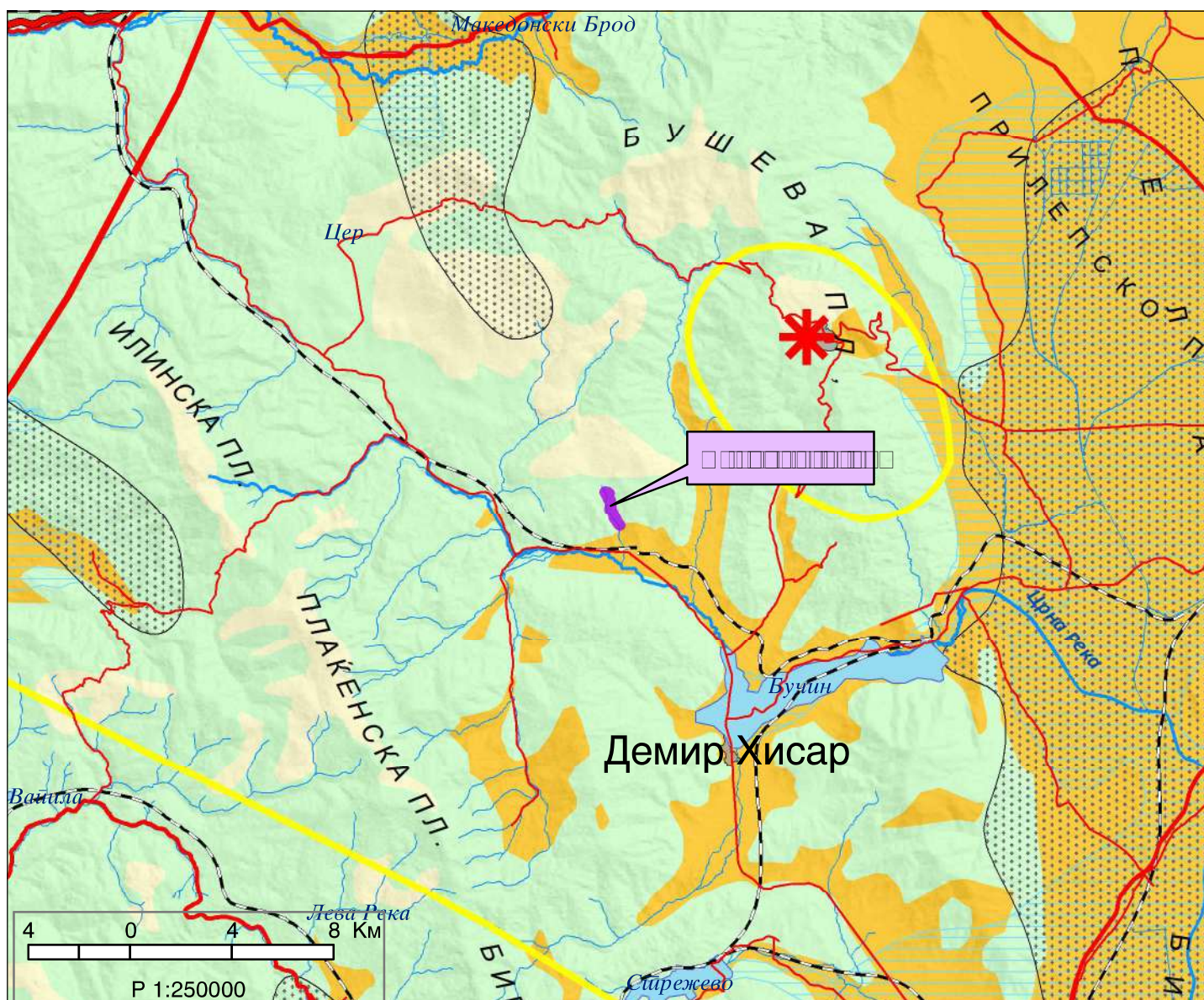
Тема:
Биланс на намена на површините

Користење на земјштето

Карта бр. 20

Легенда:

шуми и шумско земјиште	зони за експлоат. на минерали	автопат
земјоделско земјиште	туристички простори	магистрален пат
наводнувани површини	транзитни коридори	регионален пат
високопланински пасишта	туристички центри	железничка мрежа
акумулации		воздухопловно пристаниште

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

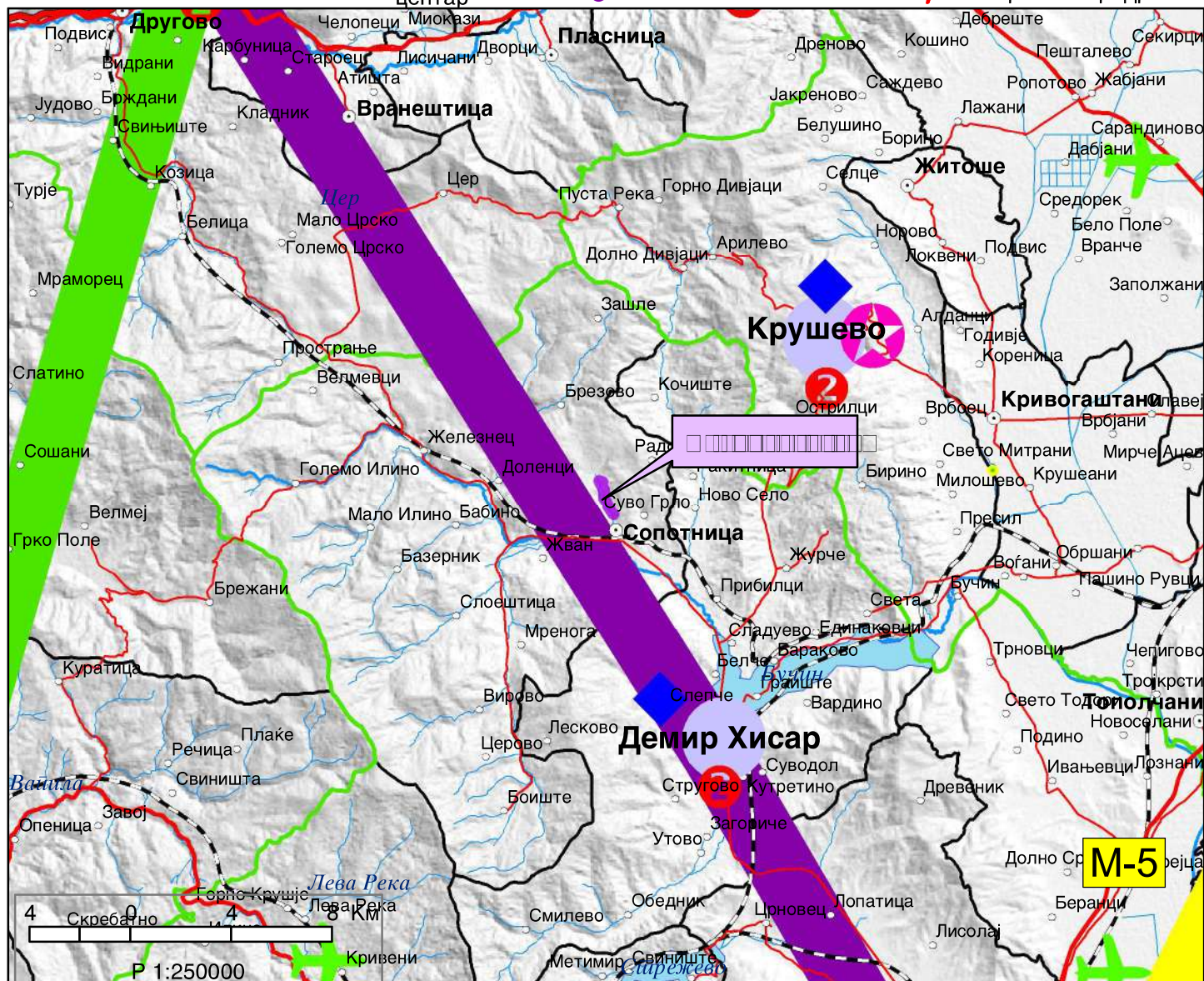
Просторно-функционална организација

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Карта бр. 22

Легенда:

	Управа		Образование		Високо		Слободна економ.зона
	Просторно-функц. единици		Здравствена заштита		Терцијална		Автопат
	Граници на влијанија на макрорегион. центри		Оски на развој		јужна		Магистрален пат
	Центар на макрорегион		источна		северна		Железничка мрежа
	Центар на микрорегион		север-југ				Воздухоплов. пристан.
	Центри на просторно-функционални единици		западна				Стопански аеродром
							Спортски аеродром

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Техничка инфраструктура

Водостопанска и енергетска инфраструктура

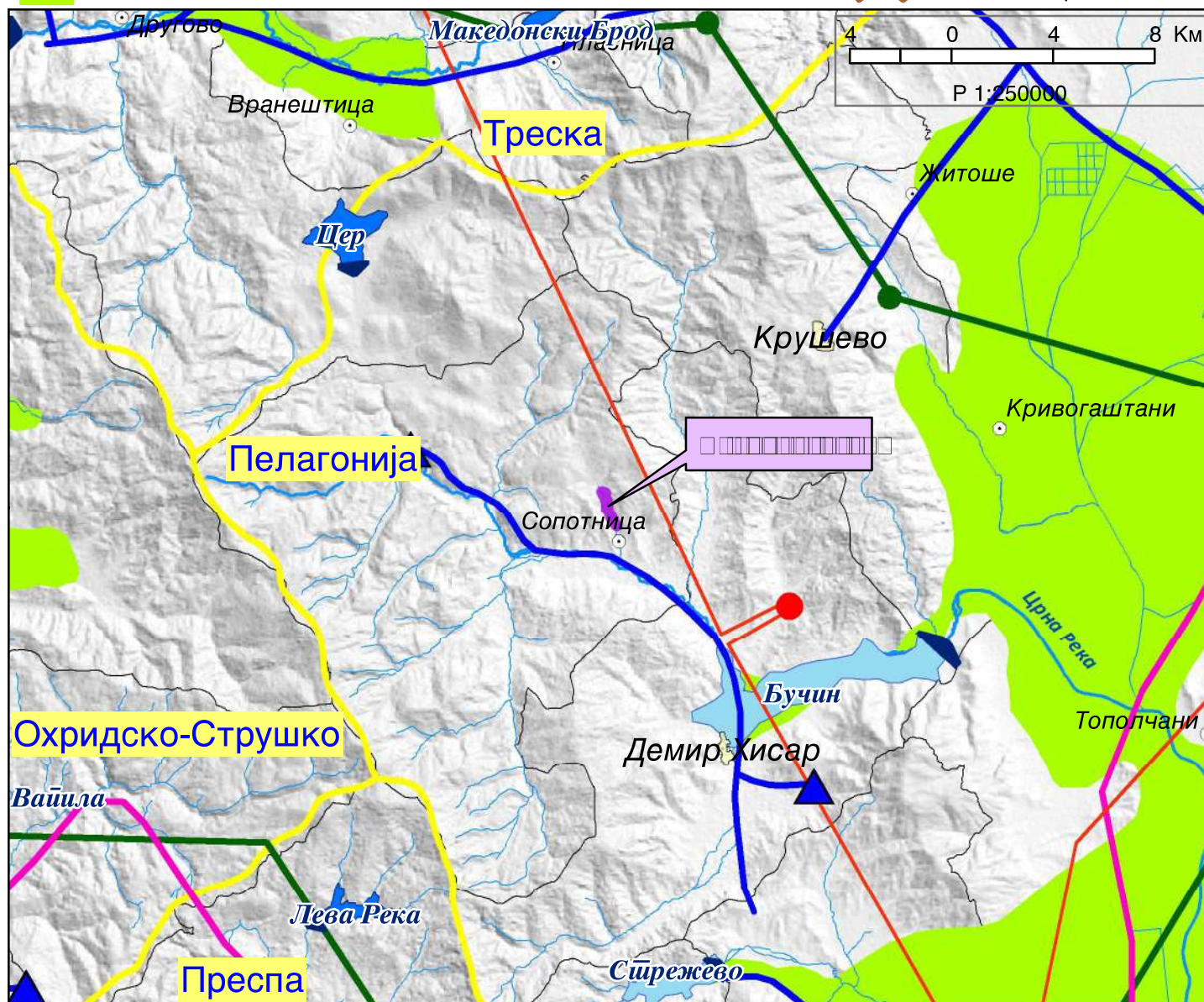
Карта бр. 23

Легенда:

- Изворишта
- Водоводен систем
- Регионален водост. систем
- Акумулации
- Акумулации по 2020г.
- Природни езера
- Наводнувани површини

- Водостопански подрачја
- Термоелектрани
- Хидроелектрани
- Далноводи
- 110 kV
- 220 kV
- 400 kV
- Трафостаници
- 110 kV
- 220 kV
- 400 kV

- Рафинерија
- Нафтовод
- Индустриски топлани
- Рудник на јаглен
- Брикетара
- Гасовод
- Регулациони станици
- Канализационен систем

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Заштита на животната средина

Реонизација и категоризација на просторот за заштита

Карта бр. 24

Легенда:

Граници на региони за управување со животната средина

Заштита на простори со природни вредности

Рекултивација на деград. простори

Управување со загад. на воздух и вода

Заштита на реки со нарушен квалитет

Заштита на акумулации и реки за водозафати

Рекултивација на деградирани простори

Заштита на земјоделско земјиште

Заштита на шуми

Поволни подрачја за лоцирање регионални санитарни депонии

Поволни хидрогеолошки средини за лоцирање на депонии

Споменичко подрачје

Археолошки локалитети

Споменички целини

